Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

ШОАТТА, 24 ДЕКАБРЬ 1966 шу № 154 (4322). Мах 2 кап.

СЕРДАЛО
(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

Нохч-ГIалгIайче юбилейни вахте 50

ПРОМЫШЛЕННОСТА БОЛХЛОША РАПОРТ ЛУ

Вай республикерча промышленни предприятей коллективаша ханал хьалха 22 декабре кхоачашъяьй валови продукци арахецара шера плани пятилетка хьалхарча шера тIаьхьа хинна социалистически декхараши. Шу чакхдалалехьа планал совгIа арахецаргья итташ миллионаш сомий маьха продукци. Арахийцача промышленни продукце боарам дIадахеча шере хинначул 15 процент лакхагIа ба. Планированеи экономически стимулированеи кердача системага яьннача предприятеша арахецача продукце боарам 1,3-зза лакхбеннаб.

Укх шера къаьстта сиха дегIаух мехкдаьттен гази, йоаккха, машинаш ю, чхьагIар ду промышленность. Республика промышленноста отраслешта юкъе лакхагIа ба цар арахецача продукце боарам.

Хьадоаккха мехкдаьтта 25 проценти газ 26 проценти дегIаенай. Дикка дуйхагIа арахеца йолаеннай химически продукци, мебель, колбасноветчинни изделеш, кIолд, мерзача шурий изделеш.

Социалистически яхье хьалха латт «Малгобекнефть», «Старогрознефть», «Октябрьнефть» НПУ коллективаш, КПСС XXIII-ча съезда цIи лелаеча крекинг-завода, Грозненски химически комбината, Нефтемаслозавода, ремонтно-механически завода, слюдяной фабрика, швейно-производственни объединене трикотажнии кога гIирс бечеи фабрикай, кхыйолча предприятей коллективаш.

Керда техника производствана юкъекххаьхарах, машинехи оборудованехи бизза пайда ийбарах, рационализатораша, новатораша дукха кердадараш балха юкъе кхахьарах вIаштIехьдаьннад къахьегама овсарле лакхъяра план тIехкхоачашъе. Цхьан болхлочоа лоархIаш яьккха продукци дIадахача шера хинначул 10 процент лакхагIа я.

Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах укх шера цхьайтта бетта пачхаьалкхенна кходаьд 7,2 миллион сом.

Промышленни предприятей коллективаша доккхий социалистически декхараш тIа а ийца, юбилейни шу толамца чакхдаккхара хьинар айденна къахьег.

ХАРЦАХЬА ЛЕЛАРАШТА ВАЙНА ЮКЪЕ МОТТИГ ЯЦ

Советски Iаьдала шовзткъеи итт шу дизара сийна яхье баьина къахьегаш ба Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой. Дог гIоздоаха хоамаш ух республика колхозашкара, совхозашкара, промышленни предприятешкара. Дуккхача коллективаша ханал дуккха а хьалха кхоачашъяьй пятилетка хьалхарча шера плаш. Ди тIехьа лакхлуш латт наьха политически къахьегамеи хьинар, инициатива.

Производственни процессе, дIаяхача замах юхедисача воча гIулакхашта духьала лоаттабеча къовсаме хьахул кердача сага оамалаш, дукхагIа хул цунах доахка дика гIулакхаш. Лакхара кхетам болаш, паччахьалкхени общественни декхараш кхоачашдеча хьинаре дакъа лоацаш хиларца белгалвоал советски саг. ХIара денна лакхлу цун культура, профессиональни говзал, политически кхетам.

Цхьабакъда, вайна юкъе хIанз а болаш ба общественни порядок телхаю, хулиганалла леладу, харцахьа лела, хIаьта цу шоай ийрчача гIулакхашца наха хьаьнала болх бе а салаIа а новкъарленаш ераш.

Цудухьа, общественни порядок телхаерашца лира къовсам лоаттабар, хулиганашта вайна юкъе моттиг йоацилга дIахайтар ерригача общественноста декхар да.

Республика къахьегамхоша чIоагIа раьза хинна тIаийцаб общественни порядок телхаерашца лоаттабу къовсам чIоагIбара де дезараш дувцаш бола КПСС Централънн Комитета, СССР Министрий Совета соцами СССР Лаккхехьарча Совета Укази. Цу документаш тIа хоадам болаш белгалдаьл партийнни советски органий, прокуратура, милице де дезараш.

Укх тIеххьарча шерашка Нохч-ГIалгIайчен партийнни советски органаша дукха болх баьд общественни порядок телхаераштеи хулигански гIулакхаш лелаераштеи духьалара къовсам чIоагIбара. Цу дешай тIехь-тIехьагIа дукхагIа йоакхо е яьннай Ленински, Старопромысловски, кхыча районий а партийни организацеш. Общественни порядок лораяра, прокуратура, суда органаша айхха бувзам лоаттабу халкъа дружинникашца, новкъостий судашца, моттигерча Советашца, общественни организацешца.

Цхьабакъда, хIанз а йолаш я порядок телхаю, кхераме преступленеш ю, хулиганалла леладу моттигаш. Уж гIулакхаш дукхагIа нийслу наха юкъе бу кхетама болх лаьгIбаьча, общественни порядок чIоагIъяра партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеша лерттIа терко ца еча.

Ала дезаш да цхьайолча предприятей кулгалхой, общественни организацеш бIаргагушше а хулиганал лелалаь, общественни порядок телхаяь, харцахьа лийнна саг милице оранаша бехктокхаме озаш хилча цунна дика характеристикаш а тепаш из кIалхарваккха гIерташ моттигаш хулаш хилар а. Масала, «Малгобекнефта» НПУ ремонтно-механически цеха болхло Исмаилов къаракъа тIера волга а из харцахьа лелилга а масеанена а ховра. Юххера а дуккха нах болча моттиге дов а даькха лаьца чувеллар из. ХIаьта а суд ца еш кхетаве коллективага дIавелар Исмаилов. Бакъда, коллективо дувцанзар цо леладу гIулакхаш, цунна цхьаккха бехк бинзар.

Вай порядок телхаеш, наьха сий деаде гIерташ, хулиганалла леладеш вола саг цхьанна а тайпара бехктокхама кIалхара варгвоаца гIулакх вIаштIехьдаккха деза массанахьа а. Хулиганех, малар мелареха, дебоширех бе цхьаккха а къахетам бац.

Бахача наьха а паччахьалкхен а хьаштаишта зуламе йолча элементашта духьал де деза гIулакхаш белгалдаьд партен советски правительстваи. Уж чIоагIа хьаллоацаш ба берригa советски нах. Партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацей декхар да общественни порядок чIоагIъяра вай ерригa общественность оарцагIъяккхар. Зуламера гIулакхаш, хулиганал леладелга юкъера дIадаккхара тIехьа лоаттабу къовсам мишта лел, цу даькъе даьри де дезари фуд хьожаш, цу деша хьакъехьа шоай бехктокхам лакха хилар кхетадеш хила еза юххьанцара партийни, профсоюзни, комсомольски организацеш, къахьегамхой депутатий моттигера Советаш.

Общественни порядок лораеча а чIоагIъеча а хьинаре дакъа лаца декхарийла я халкъа дружинаш. Царна юкъеоза беза хулиганашта, харцахьа лелача наха духьала отта могаргдола нах, хIаьта даим терко е еза халкъа дружинникий балха, эшшаш дола новкъостал де деза.

Социалистически порядок чIоагIъеча шоаш Iалаьмате пайдане хилар хьахьекхад новкъостий судаша. Коллектива членаш коммунистически кхетам болаш хьалкхебара, къахьегама дисциплина чIоагIъяра йоккха влияни ю цар. Цудухьа партийни организацеша йоакхо е еза цар болх тоабара, из лерттIа вIаштIехьбаккхара.

Общественни порядок телхаерашта духьала лоаттабеча къовсаме дукха хIама карагIдала йиш йолаш а де дезаш а я хIара предприяте, учреждене коллектив. Харцахьа лела, обществана а закона а духьалара гIулакхаш леладу саг шийца тарлургвоацилга, из шийна гоама волга дIахайта деза хIара коллективо. ХIанз, социалистически яхьа итогаш еча хана, хIара предприяте коллектив кхетадеш хила еза шийн хIара члена кхетам бала безар ше хилар, цун гIулакхашта ше бехктокхаме хилар, цо къовсам лоаттабе беза къахьегама дисциплина а порядок телхаераш бувца а беза.

Партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацей, боахама кулгалхой, общественни организацей эггара лоархIамегIчарех дола декхар да наха юкъе бу къаьстта кагирхошца бу кхетама болх цIенхаштта тоабар, уж хоза гIулакхаш доахкаш, дика оамал йолаш хьалкхебар.

Общественность оарцагIъяккха еза обществана духьалара гIулакхаш совцадара. Хулиганашта, дебоширашта, юкъара порядок телхаерашта вайна юкъе моттиг хила йиш яц!

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ КОТАЛО

Колхознии совхознии фермай къахьегамхой Советски паччахьалкхен 50 шу дизара сийна къахьегама вахте латт. Шоай социалистически декхараш кхоачашдеш къахьегама керда котало яьккхай цар: 20-гIа декабрь тIакхоачаш, дулх кийчдара шера план ханал хьалха кхоачашъе вIаштIехьдаьннад цар.

Шу доладел чахь 23192 тонн дулх дIакхаьчад мехкага планах 23 эзар тонн дIалала дезача. ДIадахача шера цу ханаца нийсдича 1298 тонн дукхагIа да из.

Дулх кийчдара темпаш лакхъялара тешал ду укх тIеххьарча деношкарча результаташа: 10-ча декабре денз 20-ча декабре кхаччалца 529 тонн дулх дIаденнад дIадахача Iай цу декалах денначул цкъаи ахаззен гаргга дукхагIа.

Хьалха латтарашта юкъе да шера план 116 процент кхоачашъяь Урус-Мартана района боахамаш. ДIадахача шераца нийсдича дулх кийчдара объем 21 процент лакхъяьй мартанхоша. Планал совгIа дукха дулх декхад паччахьалкхенга Ачхой-Мартана, Наурски, Грозненски, Сунженски, кхыча районий фермаша.

Шура, фуаш, тха доххкара паччахьалкхен план-заказ кхоачашъяра, ховш махиллара, хIанале рапорт деннад Нохч-ГIалгIайчен юрта къахьегамхоша.

Иштта, ерригa тайпа кийчъяра пятилетка хьалхарча шера план ханал хьалха кхоачашъяьй: дулх 101, шура 108, фуаш 105, тха 111 процент.

Дог гIоздоаккх 1965 шераца нийсдича хьайбай продукци кийчъяра объем лакхъяларо. ДIадахача шераца нийсдича дулх 6, шура 9, фуаш 12, тха 10 процент дукхагIа дIакхаьчад приемни пункташка. Цунца цхьана доахан дукхагIа деба а даьд.

КарагIдийн нарех кхоачам ца беш дIахо а планал совгIа продукци дIалуш ба фермай къахьегамхой. Дика вIаштIехьдаьккха хьайбаш Iангардаха гIерт уж, юбилейни шера дIахо а цар продуктивность лакхъяра мехка кхы а дукхагIа дулх, шура, фуаш, тха далара.

Грозненски химически комбината цехашта юкъе укх шера хьалха латт № 111 йолча цеха коллектив. Шера план иттлагIча декабре кхоачашъяьй цо. Юхедисача 21 дийнахь планал совгIа арахецаргда массехк эзар тонн синтетически этилови спирт.

Арахецача продукцега дIабода мах планах лаьрхIачул 2 процент лохбаьб. Из бахьан долаш кходаьд эзараш сомаш. Иштта дукха кхоаьй бедал, электроэнерги, кхыйола материалаш. Масала, планал совгIа кхоаь бедал 3 процент гаргга я, хIаьта Iи 7 процент я.

Ши-шегIа хьахиннадац уж къахьегама толамаш. Къахьегама толамий лард а хинна дIаэттай бригадашта, сменашта юкъе яьржа социалистически яхь. Къахьегама овсарле лакхъяран арахецача продукцега дIабода мах лахбаран дукха керда мероприятеш балха юкъе кхихьай. Уж мероприятеш кхоачашъеча къаьстта дика къахьийгад Попова Александра Даниловнас кулгалдеча «Г» сменаси Костин Алексей Валентиновича кулгалдеча «В» сменаси. Цар кхы а хьалха кхоачашъяьй шера план. Цу сменашка белгалбаьнна дика болх беш ба гидротаце аппаратчикаш нн. Эльмурзаев, Киеня, Голваков, кхыбараш.

Балха тIа цхьаккха хьовзам ца хулийташ хьинаре къахьег Будков Геннаде кулгалдеча механически группа членаша. Техникача хьала тIа хулийт цар болх беш йола оборудовани. Гучадаьнна кхоачамбоацар сиха дIадоакх.

СУРТА ТIА: аппаратчикаш Эльмурзаев Джаин Киеня Виниамини гидратаце система режим тоаеш ба.

И. Плиева сурт.

МЕХКДАЬТТАХОЙ СОВГIАТ

«Октябрьнефть» НПУ телемеханизированни промысла мехкдаьттахоша чIоагIа къовсам лоаттабу юбилейни шу толамца чакхдаккхара. Ди тIехьа лакхлу мехкдаьттахоша доаха къахьегама толамаш. 18-ча декабре цар кхоачашъяьй мехкдаьтта даккхара пятилетка хьалхарча шера план. Скважинех пайда эцара коэффициент а 956 я, планах хила езар 0,945 мара йоацача. Къахьегама овсарлен план 6,8 процент тIехкхоачашъяьй. Хьадоаккхача мехкдаьттага дIабода мах планах лаьрхIачул 5 процент лохбаьб. Из бахьан долаш промысла коллективо паччахьалкхенна кходаьд 83,6 эзар сом.

Хьалха дIаяхача хана рентабельни йоацаш яр промысел, хIаьта укх шера рентабельни предприяти хиннай цох. Из вIаштIехьдаьннад тахка а гуча а йоахаш чура резерваш балха юкъе кхахьарах, производственни процессашта автоматизации механизации ярах. Укх шера мехкдаьтта доаккхача ши бIаь совгIа геолого-технически мероприяти яьй. Цо торо хилийтар мехкдаьтта 4 бIаь тонн дукхагIа даккха.

Скважинашкара доаккха мехкдаьтта дикка дегIаух скважинашка хий чу а ухийташ, тIоанаш тIа низ тIалоаттабарах. Масала, из болх баьчул тIехьагIа № 33—14 йолча скважина дийнахь-бус ду мехкдаьтта 1,5 тонн лакхделар. Уж санна дола балхаш даьд бIаьш йолча скважинашка. Из бахьан долаш хьадоаккха мехкдаьтта кхо эзар тонн тIакхийтар.

Промысле автоматизации механизации яра а дукха балхаш даьд. Цита автоматизаци яьй ерригача насосни станцешта, резервуарни мехкдаьтта парка, гаьннара управлени ю скважинашта. Техникеи технологии эргайоаккхача дика дакъа лоац промысла рационализатораша. Ер шу доладелча денз рационализатораша балха юкъе йихьай 158 рационализаторски предложени. Цар паччахьалкхенна баь пайда итт эзар сом да.

Социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхай коммунистически къахьегама цIи лелаеча коммунист Лукьянов Иван Алексеевич керте латтача мехкдаьттахой бригадо. Шера план 12-ча декабре кхоачашъяьй цо. Планал совгIа даькха «Iаьржа дошув» бIаьш тоннаш я. Иштта дика къахьегаш я тха промысле мастер Ананьев Анатолий Лаврентьевич керте латта бригада а.

Техника къахьийгад укх шера лаьттан кIалха скважинашта ремонт еча цеха коллективо. Шера план 125 процент кхоачашъяьй. Цига белгалъяьнна дика къахьийгад нн. Синюхаева, Абуталипова, Лабзина кулгалдеча бригадаша.

КарагIдаьнначох кхоачамбаь Iеш бац мехкдаьттахой. Шоай торонашка а хьежа цар лаьрхIад пятилетка шоллагIча шера план а ханал хьалха кхоачашъе.

КарагIдийннараш дика дале а промысла балха юкъе нийслу цхьадола кхоачамбоацараш. Материально-технически Iалашо во хилар бахьан долаш, вешта аьлча ханнахьа запасни оатхалаш, цемент, хьу, кхыйола материалаш ца хилар бахьан долаш скважинаша болх ца беш дукха ха зехьа йоаю. Уж кхоачамбоацараш дIа а даьха, Октябра 50 шу дузача денна баха боагтIача тайпара накъаеш баха лерхI мехкдаьттахоша.

Г. ЛУКЬЯНОВ,
«Октябрьнефть» НПУ производственно-технически отдела начальник.

ХАНАЛ ИТТ ДИ ХЬАЛХА

Шера план, ханал итт ди хьалха, 21-ча декабре кхоачашъяьй Грозненски «Металлист» яхача завода коллективо. Ер бутт бовлехьа тIадоагIача шера чотах арахецаргда эзараш сомий маьха пуржине менгеш, корийи наIарийи алтамаш, бахача наха эша кхыйола продукци. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах духхьала цхьайтта бетта паччахьалкхенна кходаьд 960 эзар сом.

Октябра 50 шу дузача денна къахьегама совгIат кийчдара вахте эттача завода цехашта юкъе хьалха латт воккхагIволча мастера Черняев Юрий Павловича кулгалдеча пуржине менгеш деча цеха коллектив. Ши бутт гаргга ха я цо 1967-ча шера чотах продукци арахеца. Къаьстта дика болх бу цу цехе нн. Нинциевас, Дегтярева, Кукулиева, Червонова, кхы дуккхачар. Иштта дика къахьегаш я Лабада Андрей Иванович керте латта таразашта ремонт еча цеха коллектив. КарагIдаьнначох кхоачамбаь ца Iеш, хьинаре къахьег цар дIахо а.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

А. Н. КОСЫГИН ТУРЦЕ ХИЛАР

АНКАРА, 22 декабрь. (ТАСС спец. корр). Тахан Iуйрийна Турце Премьер-министра резиденце помещене чу дIахо а переговораш хилар СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгинаи турецки правительствана керте латтача Сулейман Демирелаи юкъе.

СТАМБУЛ, 22 декабрь. (ТАСС). СССР Министрий Совета Председатела Анкаре йихьа визит турецки кепайоазоно керттера уйла тIайохийташ я хIанз а. Газеташа мадарра язду Советски правительствана керте латтар турецки паччахьалкхен делалашца вIашагIветтавалара, Советски Союзера хьаьший Турце Сийлахь-йоккхача Къаман собране хилара, хIаьта иштта А. Н. Косыгина Турце Премьер-министраца С. Демирелаца хиннача официальни переговорех а.

Официальни гIозараша яьча заявлене тIа а дегIа, «Джумхурият» яхача газето белгалдоакх, советско-турецки переговораш цIенача дег тIара а лоархIаме а хинна хилар. «Кхетадеш да, — язду газето, — Советашцара политически гIулакхаш дикача лоалахой наькъашца дегIааха йиш йолаш хилар. Иштта гуш да, цу дегIаахаро цхьана леладеча торговии экономически гIулакхашта влияни ергхилар.

РОССЕ ПЯТИЛЕТКА, ШОЛЛАГIА ШУ

РСФСР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА БАРХIЛАГIА СЕССИ

Республика юбилейни шера — иштта ба 22 декабре Москве хьайийлача ялхазлагIа хержача РСФСР Лаккхехьарча Совета бархIлагIча сессе дувца оттадаьча дешай чуловцам. Iалаьмате йIаьха а шера а йолча Россе массе а миIингашкара баьхкача депутаташа ювца езаш я хьатIадоагIача — Советки Iаьдала 50-гIа шу дузача шера Российски Федераце халкъа боахам дегIаккхувлара перспективаш.

Советски халкъо боккъала а башха толамаш даьхад. Царех лаьцадар вай пятилетка шоллагIча шерара халкъа боахама плани бюджети чIоагIъяьча хIанзза дукха ха йоацаш йистеяьннача СССР Лаккхехьарча Совета сессе дийцараш. Белгалдаьд КПСС XXIII съездо де лаьрхIа доккхий хувцамаш делга чакхдаккхара керда доазонаш.

Россе къахьегамхошта карагIдийннача кIезига а доацаш долча гIулакхашца белгалдаь да йистедоалаш латта шу. Доккхий декхараш латт царна хьалхашка хьатIадоагIача шера а. Уж декхараш толамегIа кхоачаш мишта дерга, дуккхача тайпаех йола республика экономика дIахо дегIа мишта кхувларгья — уж да-кх Российски Федераце Iаьдала лаккхехьарча органа депутаташа дувцаргдола дешаш.

...Iуйрийна 10 сахьат доал. Депутаташеи хьашашеи безаме тIаэц ложашка гучабаьнна новкъостий Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, В. В. Гришин, СССР-и Российски Федерацеи Лаккхехьарча Советий Президиумий членаш, РСФСР правительства членаш.

Сесси хьайийлар Российски Федераце Лаккхехьарча Совета Председатела депутата **В. И. Крестьянинова.**

Председателал дечо предложени ю укх шера ноябре кхелха РСФСР Лаккхехьарча Совета Президиума Председатела Николай Григорьевич Игнатов хьалгIовттарца дага а лаьпа, цун сий дара.

Цул тIехьагIа депутаташа, массава раьза а волаш, чIоагIху сессе дувца оттаду дешаш:

1. 1967 шера йолча РСФСР халкъа боахам дегIаккхувлара Паччахьалкхен планах.

2. 1967 шера йолча РСФСР Паччахьалкхен бюджетахи 1965 шерара республика Паччахьалкхен бюджет кхоачашъярахи.

3. РСФСР Лаккхехьарча Совета Президиума Указаш чIоагIдарах.

Дувца оттадаьча дешаех хьалхарча деша хьакъехьа доклад е дошлу РСФСР Министрий Совета Председатела заместитела, республика Паччахьалкхплана председатела депутата **Н. М. Герасимовна.**

«1967 шера йолча РСФСР Паччахьалкхен бюджетахи 1965 шерара РСФСР Паччахьалкхен бюджет кхоачашъярахи» доклад йир Федераце финансай министра депутата И. Н. Фадеева.

Сессе содоклад йир РСФСР Лаккхехьарча Совета Бюджетни комиссе председатела депутата **И. Е. Клименкос.**

Цул тIехьагIа 1967 шера йолча Российски Федераце халкъа боахама планеи бюджетеи проекташ ювца болабелар депутаташ.

Трибуна тIа — Астрахански облисполкома председатель депутат **Н. Н. Блохин.** Цо, масала, дийцар Волгаи Каспеи чкъаьрий дукхал меттахьа лоаттаяра дешаш. ЛаьгIа вIаштIехьйоах бассейна чкъаьрий запасаш меттахьа лоаттае торо хулийта паччахьалкхенга гIолла чакхдоахача гIулакхий хиланза яргIоаца система вIашагIйоллилга. Чакхдаха къоастадаь гIулакхаш кхоачашделга тIадиллача СССР чкъаьрий боахама Министерства, а СССР Энергетикаи электрификацеи Министерства вои биззача боараме доацаши леладу из. Энергетикаи электрификацеи Министерство хIанз а йолаенна яц дуккха а чкъаьрий мелиоративни хин боахамеи объекташ хьалъе. Геттара лаьгIа хьалъю хичкъаьрий заводаш.

Оратора белгалдоах иштта Волго-Каспийски бассейн дIахо а бIехъяро чкъаьрий запасаш хьаяра тIаухийта деррига низаш, царга ухийта деррига рузкъаш пайдана доацача даха йиш йолга, юхейиса чкъаьрий запасаш а хIалакье йиш йолга.

Оаха дех, йоах Н. К. Блохина, хиш цIенду гIишлош яра бола промышленни министерствай бехктокхам лакхбелга.

Депутата **В. Я. Павлова** — парте Московски городской комитета секретара, — аьлар укх чакхдоалаш латтача шера юххьанцарча итогаша — доал дара отраслеви принципашка, планови кулгалдара экономически методашка даларо, предприятеш боахам лелабара хьакъехьа шоай лоIаме хилари цар инициативеи шеръяро халкъа боахам дегIаккхувлара дика аьттонаш хулийташ хилара къаьгга а тешам болийташ а дола тешал долга. Во дац пятилетка хьалхарча шера планаш кхоачашъяра лоаттабеча къовсаме Москван къахьегамхошта карагIдийннараш. Промышленни производства объема хьакъехьара 11 бетта план 103 процент кхоачашъяьй, къахьегама овсарлен хьакъехьара задани 105,8 процент кхоачашъяьй. Города промышленносте болх беш бола нах укх дIадахача шера 0,3 процента дукхагIа хиннаб, хIаьта ерригача продукце объем — 5,7 процента лакхъеннай.

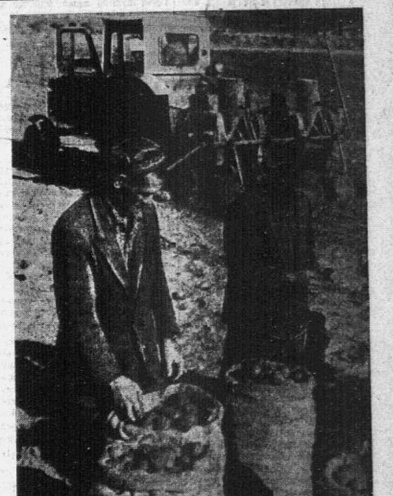
Оратора дIахо белгалдаьккхар, баха нах бытовой гIулакхашца Iалашбара балхаш кхоачашдарах боала берригa пайда уж отраслеш дIахо шеръярга ахийтара хьакъехьа бола парте Централъни Комитетеи СССР Министрий Советеи соцам боккхача лоархIаме хилар. Москве шоаш баьча пайда чотах дIадахача кхаь шера цу отраслешка дахийтад 34 миллион сом, хьайийлай нах бытовой гIулакхашца Iалашбара йола 1300 совгIа предприяти.

Iуйрийнарча заседане къамаьлаш дир иштта депутата **И. М. Коновалова** — КПСС Брянски обкома секретара, КПСС Читински обкома секретара депутата **Н. И. Тартышева.**

Сайрийнарча заседане дIахо а ювцаш хилар докладаш.

23 декабре Iуйрийнарча заседане К. М. Герасимовеи И. Н. Фадеевеи докладех пренеш хилар. Сессе тIаийцар 1967 шера йола РСФСР халкъа боахам дегIабоалабара паччахьалкхен плани 1967 шерара паччахьалкхен бюджети.

РСФСР Лаккхехьарча Совета бархIлагIча сессе шийн болх чакхбоакх.

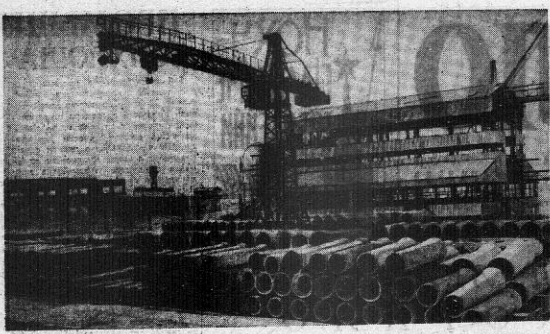

ТАДЖИКСКИ ССР. Республика бониххагIча баьцадаараш леладеча боахаме — «Сабзавот» яхача целинни совхозе Iан кIал дув баьцадаараш дIадувлга доладеннад. Арарча лаьтта дIабийнаб хохаш, саьмарсаькх, шелал лоалуча тайпах йола кабуц; механизмашца дIаювш латт коартолаш.

Вахшски атагIарча дукха шелал йоацча, лоа ца дуллача Iаво торо хулийт феврале хохийи кабуцеи юххьанцара хьувкъам чуэца, хIаьта март бетта — керда коартолаш чузца а.

СУРТА ТIА (аьрдехьара аьттехьа): совхоза болхлой Амон Пирамкулови (аьрдехьарвар) Назар Махмадалиеви коартолаш дIаювш боахи.

В. Стеченцева сурт.
ТАСС фотохроника.

УЗБЕКСКИ ССР. Янгиерски специализированни заводо — Узбекистана эггара къонагlча предприятеех йолча цхьанне хlара бетта алсамдоах хий дехкара йола аьшка-бетона турбаш хьаелга. Коллективо укх шера мецача аренерча боахамашта яхийтай 18 атмосферага кхаччалца бола тlатоlам лоалу цаlи ахи эзар гаргга турба.

Сурта тlа: завода кийча продукци.

А. Горокрина сурт.
ТАСС фотохроника.

ПАЙДА ЭЦ КХОАЧАМЕХ

ЯЛХ БУТТ бизаб «Малгобекнефть» НПУ мехкдаьттахоша планированеи экономически стимулированеи кердача хьалашка болх бу. Хьалхашка латта декхараш чlоагlа лоархlаме хилар кхета а деш, кердача системага яьннача хьалхарча дийнахье а деңз производства эффективность лакхлургйола резерваш тахка йолаелар мехкдаьттахой коллектив.

Подсобни боахамашка, керттерча цехашка керттерча производственни фондаех пайда эцара кlоарга анализ йир. Из эшаш гlулакх а дар. Хlана аьлча керттерча производственни фондех бизза пайда эцар производства эффективность лакхъяра керттера резерв я. Из бахьан долаш, торо хул планал совгlа капитальни вложенеш дlа а ца йохийташ, арахеца продукци дукхагlа хилийта.

Мехкдаьтта промыслови управлене коллектив кердача системага яьннача ялх бетта баьча балха анализ йича гучадаьлар итташ эзараш сомий маьхача эша оборудовани хилар, балансa тlера из дlаьккхар.

Цхьабакъда, кхы а резерваш я Малгlабика мехкдаьттахой. Масала, укх тlеххьарча ворхl шера механизированни хьисапе скважинера доаккхача мехкдаьтта цхьан тоннага дlабода мах 2,5-зза лакхбеннаб. Фу бахьан долаш хиннад из?

Цун керттера бахьан да къаьнача Карагано - Чокракски тlоанашкара мехкдаьтта кlезигдалар. Из дувзаденна да скважинай насосни фонда промыслай коллективаша кlезига терко еш хиларца. Ер шу дlадолалуча хана промыслашка болх беш яр рентабельни йоацаш йола 62 скважина. Цу скважинашкара хьадоаккхача мехкдаьтта цхьан тоннага дlадодар 80 совгlа сом да, хlаьта цхьайолча скважинашкара доаккхача мехкдаьттага дlадодар да 200 — 400 сом. Уж рентабельно йоаца скважинаш баланса тlера дlаяха езаш яр.

Лаьрхlачул тlехьагlа гучадаьннад уж скважинаш болх ца байташ сопайнча мехкдаьтта промыслови управленена шера 39 эзар сом пайда хургхилар.

Цу управлене 240 насосни скважина лакха мощносташ йола электромотораш латташ я, хlаьта 174 скважине станокаш - качалкаш латт. Из бахьан долаш 83 эзар сома маьха электроэнерги йов.

Дукха резерваш а производства эффективность лакхъяра лаьттан кlалха скважинашта ремонт еча а. Промыслашка лаьттан кlалха скважинашта ремонт еш я бархl бригада. Шера массехк эзар тайп - тайпара ремонт ю цар. Цига эггара халагlа лоархlа балхаш да спуско - подъемни операцеш. Уж операцеш сихагlа чакхъяхара лоархlаме я механизмаш СПД. 30 процент лакхъю цар цу операцей сухал. Цхьабакъда спуско-подъемни операцешта механизаци яра балхаш эсала лел цига. Цудухьа лаьттан кlалха скважинашта ремонт эффективни хилац.

Балха чlоагlа lаткъаш да ремонт ца еш скважинаша болх беш йола ха укх тlеххьарча хана лоацъялар. Хетаргахьа цун бахьан да промыслай коллективаша е йоагглача хьисапе терко а еш, скважинашта ю ремонт дика ю е во ю ца хьежар. Бригадаша дукхагlа ремонтни балхаш де гlерташ ремонта дикал теркал ца яр.

Чlоагlа дукха ха зехьа йоаю хинна авареш дlайоахаш. Из бахьан долаш хlара шера скважинаша доах сейца латташ 200—250 скважино - бетташ, Из лархlа йиш я шера болх цара беш 18—20 скважина латтара нийса.

Белгалдаккха дезаш да болх беш йола скважина 4,8 процент кlезигъеннаяле а, цига болх беш бола нах 6,3 процент дукхагlа хилар, хlаьта цхьан скважинерча болхлой дукхал 13 процент лакхденнад.

Лоархlамерча даькъах цаl да болх нийса вlаштlехьа а баьккха, гlона долча балхашка дlадодар кlезигдар, цхьабакъда хlанз а тlехьа цунга дlадодар лакха да. Гlона бола болхлой кlезиг а баь, кхычахьа балха 60—70 болхло вахийтача дикка пайда хургба предприятена. Гlона бола болхлой дукха хилара керттера бахьан да гlона долча балхашта механизаци автоматизации яра балхаш эсала лелаш хилар.

Болх нийса вlаштlехьа а баьккха балха ханах бизза пайда эца беза. Цу гlулакха дукха терко яц промыслашка. Нах балха ара ца бувлаш моттигаш нийслу. Укх шера болхлой балха ара ца бувлар 27 процентага кхаьчад, вешта аьлча цхьан болхлочоа лаьрхlача из хул 36,4 ди. Царех дукхагlбараш ба администраце бокъо а телаш балха тlара бувлараши цамогаш хулаш цlагlа бусараши. Цамогаш хулаш нах цlагlа бисара керттера бахьан да къахьегам лорабара, кхерамзлен техника мероприятеш кхоачаш ца яр, болхлой дикка балхах ца кхетабарах, хан - ханнахьа материалаши инструменташи ца хилар бахьан долаш дукха моттигаш нийслу лаьттан кlалха скважинашта ремонт ечара болх 2—3 сахьата соцаш, къаьстта бийсанна. Уж кхоачамбоацараш дlа а даьха болх тоабара чlоагlа уйла тlаяхийта еза промыслай коллективаша.

В. ТОРГОВЦЕВ,
«Грознефть» объединено экономически лабораторе начальник.

КИЙЧО ЯЬ ЙОАЛАШ ЛАТТ

БПСС сентябрьски Пленума решенеш араьлначул тlехьагlа Грозненски ПТК (производственно-товарни контора) партийнии профсоюзнии комитеташа вlаштlехьдаьккхад дукха а нах чулоаца экономически школаш йохкилга. Уж я 750 саг деша вагlа 45 школа. Цар балха лард хиннай парте Центральни Комитета Пленума решенеех. Болхлошка дlайовзийтай предприятешкарча хозрасчета принципаш, производственни программа уттаяра порядок арахецача продукцега дlадодар лохдареи производства рентабельность лакхъяреи наькъаш.

Договорах вlаший юкъе леладеш хила деза гlулакхаш къоастам боллаш довзаро торо хилийтай продукци хьаярга дlаухийта сов рузкъаш хаьдда кlезигде. Кхоачамба укх шера нийс бетта дlадахача шера цу ханачул уж 159 эзар сома лохденнад аьлча а.

Из беркат даьннад кулгалхой боахама дикагlа доал де lомабаларах а. Предприяте кулгалхо, цун заместителаш, керттера специалисташ, управлене отделий кулгалхой «Грознефтехимзаводы» объединене вlашагlъеххача экономически курсашка деша багlа хlанз шоллагlа шу да. Цига кадрашта планироване керда порядок lомаю царга кlоаргга дlакхетаяйт экономически стимулироване керда принципаш. Цо дика новкъостал дир пятилетка хьалхарча шера дика технико-экономически хьокхамаш дахара.

Укх шера товарни продукци соахкарчул 15 миллион сома дукхагlа яьй, хlаьта товарни продукци 22 миллион сома дукхагlа я. Къахьегама овсарле дегlаенай 16,7 процент. Арахецача продукцега дlадодар укх шера планаца нийсдича 446 эзар сома лохденнад. Продукцена реализаци ярах баьнна пайда 6 миллион сом хинна ца lеш ба. Укх шера предприяте планал совгlа 572 эзар сома пайда баьб.

Предприяте отта а яь, юкъейихьай lи, доагор, электроэнерги дlаахийтара прогрессивни нормаш. Рационализацеи изобретательстваи, энергоресурсаш нонагlа кхом болаш дlаахийтара ларда тlа кхоаьй 8 эзар тонн хинна ца lеш lи, 314 эзар киловатт-сахьатал тlех электроэнерги, 60 тонн гаргга доагор, довш дола мехкдаьттеи мехкдаьтта продукташи планах лаьрхlачул 865 тонн кlезигагlа я.

Белгалде дезаш да 1966 шера планаца нийсйича 1967 шера арахеца продукци 22,5 миллион сома маьха, товарни мехкдаьтта продукташ хьаелгеи реализаце объеми 13 процента алсамъяккха езилга. Продукцена реализаци ярах хула пайда 5,4 миллион сома алсамбаргба, къахьегама овсарле дегlайоагlаргъя 9,2 процент, керттерча фондий хlара 1 сомах юхахургда 1966 шера хиннача 66,5 кепига метта 76,6 кепиг.

Хlанз 1967 шера план планированеи материальни стимулированеи кердача порядкагlа юхалархlа йолаеннай экономически служба отделаш.

Кийчо яра планах 1967 шера 1 квартале вlаштlехьйоахаргйолаш я производство дегlаккхувлара, социально-культурни гlулакхаш дара, наха чуlе цlеношн культурно-бытовой гlирсаши хьалдара, материальни поощрене фондашка ахчаш дlахьежадара нормативай хьакъехьара предложенеш.

Предприяте керттерча даькъе тохкамаш даь дьннад керттерча фондех пайда ийбара. Из болх чакхбоаккхаш гучаяьхай деррига а дlалаьрхlача 30 эзар сом совгlа хула юкъеяхьанзеи пайда ца ийбеши хинна керттера средстваш. Цул совгlа, укх шера алхха 9 бетта чухьа йоацарг лаьрхlа тlера дlаяьхай 90 эзар сома маьха хинна ца lа цхьанна а хlаманна пайдана йоацача яьнна оборудовании механизмаши.

Керттерча фондех пайда ийбара хьакъехьардар дувцаш хьоаха ца деш дита йиш яц ПТК баланса тlа латташ предприяте балха вlалла а эшаш йоаца керттера фондаш хилар. Царех я. масала, «Старогрознефтеи» «Октябрьнефтец» НПУ-гара йоагlа нефтепроводаш, «Грознефтяная» яха станци йолчара машиннаькъа ветка, Шолжа йистера тайп-тайпара дола гидротехнически гlирсаш. Из бахьан долаш хьалхашка эттад уж гlирсаш цу керттерча фондашта эксплуатаци еча предприятей балансашта дlатlахьожаяра декхар.

Планированеи материальни стимулированеи кердача порядкага довлара кийчо еш дуккха а гlулакхаш чакхдаьхад учет дикагlа тоаяра, материальнии ахчани рузкъаш дlаахийтара лоаттабу тlахьожам чlоагlагlа хилийтара хьакъехьа. Цо гlо даьд завода чура хозрасчет чlоагlъяра. Иштта, масала, производствана боккъала а хиланза яргйоаца оборудовании механизмаши мара ца ийяр духхьа оттаяьй уж ийяра счеташ тlа йоаггlаш йолча цеха начальникеи служба кулгалхочуни визаш хиланза ярг ца хилареи парех доагlар дlадалара бола мукъа предприяте кулгалхочо бала безаш хилареи порядок.

Текущи ремонтага ухийта средстваши материалаши бухгалтере цеха дlалехlаргья — ремонтни цеха начальникеи ремонт яьча цеха кулгалхочои кулгаш яздаь кхоачашдаьча балхехи царга дахачохи йола акт шоашца а йолаш долча расходни документашка хьежжа.

Товаро-материальни рузкъаш меттахьа хилийтар духьа а керттерчеи оборотнии средстваех кlезигача маьхерча инвентарах пайда ийбара лоаттабу тlахьожам чlоагlагlа хилийтар духьа а цехашка участкай начальникаш бехктокхаме а болаш йола участкови учет лелаелга юкъехьу. Цу тайпарча порядка цеха чура хозрасчет чlоагlъергья. Премироване кердача порядках йола положенеш оттаеча хана хозрасчетни хьокхамаш, тlатоха доагlараш тlа а тохаш, дикагlа ларда тlа доах.

Предприяте йиллача НОТ (къахьегам lилма ларда тlа вlаштlехьбаккхара) лаборатореи цехашкарча инициативни группашеи къоастам баьб къахьегам lилма ларда тlа вlаштlехьбаккхареи промышленни эстетика юкъеяхьареи хьакъехьа де дезача гlулакхий система. Де дезача эггара лоархlамегlарча гlулакхех да бедала резервуарашка дозал дола хlамаш юхеювшаш ца хилийтара проблема къоастаелгеи пхоналш тlа йийша яьнна уж хlамаш дlаяхара механизаци елгеи, хlаьта иштта мехкдаьтта продукташ ца йоаяра дискоотражателаш гlораеши тlа ца лета садоаха клапанаши тохкилга а.

Уж гlулакхаш делга юкъедихьад Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 50-гlа шу дизара сийна тlанйцача социалистически декхарашта.

Цу сийлахьа белгаларча денна сийленца накъаяхар духьа коллективо декхараш а даь шийна тlанйцад: ерригa продукци хьаяра пятилетка хьалхарча шера план кхоачаш а яь, планал совгlа 4 миллион сома маьха продукци хьаелга, хlаьта юбилейни, 1967 шера план йиллача ханал кхо ди хьалха, вешта аьлча, 28 декабре кхоачашъяь йоаккхилга. Арахеца продукци 1967 шера 18 процента алсамъяргья 1966 шера планаца нийсйича.

Сийлахь - боккхача Октябра 50-гlа шу дизара сийна тlанйцача декхарий белгалара бащхало я уж, технико - экономически хьокхамаш лакхделга лийрхlа ца lеш, къахьегамхой бытеи къахьегамеи хьалаш дикагlа тоадара дергдола гlулакхаш а белгалдеш хилар.

Предприяте кулгалхоша, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша дика кхетаду тlанйца декхараш ка маьхала а йоалаш кхоачашдара таххапехьа а тlагlертта къахьегилга вlаштlехьдаккханза, къахьегама а технологически а дисциплина чlоагlъянза, производствана доал делга тоалашагlча тайпара тоаданза даргдоаци л г а. Из хиланза даргдац предприяти ка маьхала а йоалаш кердача порядкага ялара.

Белгалдаккха дезаш да ПТК коллектив, бакъахьа да ала хlама а доацаш, промышленнии промышленни йоацеи ши группа а яь екъаш хилар. Иштта йийкъача цун промышленни группах 26,1 процент хул, хlаьта промышленни йоацачох 73,9 процент а хул. Масала, товарни мехкдаьтта продукташ еча цехе болх беш болча берригача нахах 58,4 процент промышленни группах лерхl, юхебисараш промышленни йоацачох а лерхlаш. Заводской лабораторе болх беча 144 сагах 68 саг промышленни персоналах ва, 76 саг промышленни йоацачох а йолаш. Гlулакх иштта да хlара производственни подразделене а.

Цкъа-дале, из ЦСУ инструкцена духьал доагlаш да, цо къахьегама овсарленах йола отчетность лар тlара йоах, шозлагlа-дале, цо телхаю къахьегамах хьахулаш долчунца коллектив материальни хьашт долаш хилийтара принцип, хlаьта планированеи материальни стимулированеи кердача хьалашка из вlалла хилийта йиш йоацаш а да. 1965 шера финансово-боахама балхах хьахиннарашка дийлача, плановой а планал совгlарча а пайдах нормашка хьежжа ерригача производственни персонала лаьрхlа предприяте фонде дахийта дийзар 86 эзар сом дар, цхьабакъда, коллектив цу тайпара йийкъа хилар бахьан долаш бакъонца дахийтар 28 эзар сом мара дац. Укх шера 9 бетта баьча балхах хьахиннарашка диллача авансагlа предприяте фонда тlа дахийта дийзар 65 эзар сом дар, хlаьта а боккъала дахийтар 20 эзар сом мара дац.

БоагlIача тайпара наькха безам балха тlагlоргбола материальни гlулакхаш дар да предприятера каддараш дукха хувцалуш хилара керттерча бахьанех цаl. Иштта, 1965 шера шоашта ла а ловш балхара дlабийннача нахах 255 саг хул, хlаьта 1966 шера 9 бетта иштта дlаваьнпав кхы тlа а 282 саг.

Планированеи материальни стимулированеи кердача порядкага довлара къоастаданза даргдац болх бераштa ЦСУ инструкцега хьежжа классификаци яреи ерригача производственни персонала алапех лоархlаш материальни поощрене фонде средстваш дlахьежаяреи дош.

Уж дешаш данне а къоастаданза даргдоацаш да планированеи материальни стимулированеи кердача порядкага доалаш.

В. ЦЫЗМАН,
инженер-экономист.

АЗЕРБАЙДЖАН. Али - Байрамлински ГРЭС-е хьалъяь йоалаш латт 150 эзар киловатт низ бола 5-гlа блок. Дуккха а балхаш графикал хьалхагlа кхоачашдаьд. Декабре хьалхарча ах бетта пробни тохкамаш делга доладеннад.

СУРТА ТlА: монтаж еш латта 5-ча блока турбина.

В. Пащенкой сурт.
ТАСС фотохроника.

ЦАРНА РАЬЗА БА НАХ

Наха гlулакхаш дикагlа дара хьинаре къахьийгад укх шера Урус-Мартана районни бытови комбината коллективо. Еррига продукци арахецара шера задани хlанзле кхоачашъяьй цо.

Къаьстта дика да хьокхамаш Н. Н. Артеменко заведующи йолча хlамаш тегарий цехе. Нах чlоагlа раьза хул цу цехерча мастераша Юсупова Лайлас, Сатуева Нанаша, Дакаева lабе, кхычар тийгача барзкъана.

Укх шера быткомбинате болх бе йолаеннай керда пластмассови цех. Укхаза арахец малха дукхьала леладу бlаргсаьнаш. Ше болх беча пхе бетта цеха коллективо арахийцай 28,7 эзар сома маьха продукци.

Укх бетта болх бе йолалургья банкашта теlаду аьшка ногlараш арахецаш йола цех а.

Хь. АВТАЕВ,
быткомбината директор.

КАГИРХОЙ ХЬИНАР

БЕЗАМЕ велакъажар а долаш, юккъерча дегlара саг ва из. Теркам тlаоз наькха тlа къегача Къахьегама Щеча Байракха ордено. Сабаре, тешавеш да цун къамаьл.

Из ва Наьсарен района «Октябра 40 шу» яхача совхоза хьажкlаш кхеер цlи хеза Даурбеков lиснй Яхьья.

1959 шера вера Яхьья цу совхозе. МоллагIча бригаде ше балха вахийтар дийхар цо директорагара. Совхозе меттел ерригача Наьсарен районе а цу хана цlи хеза хиннача Куснева Зайдата кулгалдеча хьажкlаш кхееча звено хьожавир из.

Лаьттанцара болх дика бовзача зlамигача сага хьажкlаш кхееча комсомольско - кагирхой звенона кулгалделга тlадиллар ши шу доаллаше.

Комсомольцаш вlашагlа а теха дагаваьлар из, шоай звенох хьокхаме коллектив яра тlехь лоаттабеча къовсаме берригача комсомольцех гlончий хургболаш.

Яхьья геттара раьза вар — коллективо гlулакх шийга дlанйцадолаш деррига вlаштlехь х у р г-долга гуш дар.

Опытои lилман бакъдаьр, кердадар балха юкъекхухьар. Хlаране беча балха тlахьожам лоаттабора кагийча наха.

Эггара хьалхара хьувкъам чуийцар.

Дикагlа я, аьнна хийттача участка тlара кхойтта центнер мара яланзар хьажкlа.

Цун бахьан лаха лаьрхlар кагирхоша. Гучадаьлар керттера гlалат бlаьстан юхье аьхача лаьтта ялат дlадер, лаьтта во тоадар квадраташ нийса ца хилар долга.

Шоллагlча шера цу участка тlа кlа дlадийра. Цхьабакъда, хьажкlа дlае кийчйир кхыйола участок.

Беррига низ тlабахийта творчески къахьийгар звено берригача членаша. Хьалхашка декхар латтар. Кхоачамбалла техника яцар, бийсанна а тlехь бора болх. lай а бlаьсти а сацацар кхашкарча тракторий таташ. Моттигера удобренеш дlаувзаш кхашка дlайоаржаеш, лаьттан обработка еш, квадраташ нийса хургйола балхаш деш бар механизатораш.

Хьалхарча шерачул шоззеи ахаззеи дукхагlа хьувкъам кхебир. Из котало яр! Духхьал къахьегама хинна ца lеш моральни а. Хьалха шек хиннараш хlанз тийшар, нагахьа санна участкаех нийса пайда эцаш тешшаме къахьеге, хьувкъам лакха хургхиларах. Кхы вlалла брак ергйоацаш оттадир гlулакх.

Дика дагайоагlа Яхьяйна коммунистически къахьегама коллектив яха цlи яккхара шоаш къовсам болабаь.

1962 шера хьалхара совгlат — ВЛКСМ Нохч-Гlалгlай обкома Сийлен грамота елар звенона. Комсомола обкома решенех кулгашца къахьегаргдоацаш механизированни звенош вlашгlйохкача хана шийца цхьаькха новкъост Даурбеков Хьасан хьа а теха щи бlаь гектара тlа хьажкlа кхее лаьрхlар Яхьяс.

Эггара хьалха 1963 шера хlара гектара тlара 49 центнер хьажкlа яьккхар. Хlаьта хьажкlа цхьа центнер яккхарга дlадодар плановичул лохагlа дар. Хьалха ткъаь саго беш хиннача балхах хlанз шиъ лоархlавора.

Хьажкlа лакха хьувкъам кхебара комсомольски организацешта, комсомольцашта, кагирхошта юкъе яьржача Ерригсоюзни социалистически яхье котваьлар Даурбеков Яхьья. ВЛКСМ Центральни Комитето ВЛКСМ ЦК Сийлен грамота елар цунна.

ДИКАЧА НАХАХ

Республика районашкарча боахамашкара опыт lомае дукха ухар Даурбекова звено йолча. Дикен кхетамцех вlаштlехьбаьккхача балхо чlоагlа пайда лулга гучадаьлар царна укхаза.

Хьалха латтача опыта ший тайпара школа хилар цун звенох. Раьза а волаш дlадувц цо хьажкlаш кхеерашка шийна ховр.

Дог гlоздоаккхаш дера звенона 1964 шу. Коммунистически къахьегама звено яха цlи елар коллективана.

Кхы а дикагlа къахьегара кагирхой дог айдир цу гlулакхо.

Цу шера хьалхарчарца хьувкъам чуэца волавеннача Яхьяс районе эггара дукхагlеи дарегlеи хьажкlа яьккхар.

Ше гlулакх деш хиннача ши бlаь гектарах хlаране тlара 53 центнер хьажкlа яьккхар, цхьа центнер яккхарга дlадодар 60 кепиг мара доацаш.

Нохч-Гlалгlай XI-ча партийни конференце делегаталла вахийтар Даурбеков районни партийни организаце.

— Духхьал ше балха тlа доахача толамех кхоачамбаь lе йиш яц коммунист, — йоах Даурбекова. Ше къаьстта болх беча кустара уйла гоама я цунна.

Дог цlена коммунист даим раьза хул новкъоста гlо де, хьалха латта къахьегама методаш дlайовзийта. Из долаш ва коммунист хьажкlа лелаер Даурбеков Яхьья.

М. АЛБОГАЧИЕВ.

ЗАВОД ДЕГIАЙОАГIА

ВАЙ РЕСПУБЛИКЕ керда предприяти я Грозненски «Электроприбор» яха завод. Семилетка шерашка болх бе йолаеннай из.

Пятилетка хьалхарча шера керда лоархlаме декхараш эттар завода коллектива хьалхашка. Лоаццача хана дегlайоалае езар къонача завода мощность, балха юкъейоалае езар керда дикагlа йола техника, халкъа боахама чlоагlа эша машинаши аппараташи арахецилга вlаштlехьдаккха дезар. Инженерий балха автоматизаци ергйола аппараташи машинаши арахецара завода специализаци е оттадир приборостроенеи автоматизаце средствайи, кулгалдара системайи Министерства. Болхлоштеи инженераштеи хьалхашка эттар атта доаца декхар — Московски институте разработка яь ротационни электрографически машинаш серийно арахецилга карадерзаде дезар. Цул совгlа вlаштlехьдаккха дезар культурно-бытови товараш — шарикови авторучкаш — арахецилга а. Кхоаза лакхйир укх шерара производственни план. Бакъда, халонаш дукха нийсъеннаяле а — дукха оборудовани дlаоттаеш, керда технологически процессаш lомаеш, кадраш кийчъеш — завода коллектив дика лоархlайир ду декхарех.

Хlанз шу чакхдоалаш дувца йиш я коллективо темпаш лаьгlи ца еш баьча балхах хьахиннар. Тlехкхоачашъяьй товарни продукци арахецара цхьайтта бетта задани. Планал совгlа арахийцай 84 эзар сома маьха продукци. 307 эзар сом да планал совгlа баь пайда. Дика лакхъеннай къахьегама овсарле.

Беттагара беттага дукхагlа хулаш латт производстве хьалха латтараш. Коммунистически къахьегама тlехьарча яхьа юкъе бахаб завода дикагlа бола болхлой специалисташ. Цу яхье дакъа лоацаш ва хlанз 531 саг. Белгалбаьнна дика къахьегаш ба токараш Васильев Анатолий, Могушков Заудин, шлифовальщик Жуков Василий, прессай наладчик Хункурханов Аюп, маляр Самиева Ану, инженер-конструктор Чекушкин Валентин, дукха кхыбараш.

Производственни процессий технологи тоаяра, къахьегама овсарле лакхъяра дукха къахьийгад рационализатораши изобретателаши. Шозза дукхагlа хиннаб укх шера заводе рационализатораш. Цар балха юкъейоаллаьча рационализаторски предложенеех 29 эзар сом пайда баьннаб. Шоай еррига уйла тlайохийт рационализатораша производства автоматизаци яра. Иштта, бригадир Яковлева хьайир йоазув деча узлашта контроли испытании ергйола автомат. Пластмассаех оатхалаш еча шийттаза лакхъергья къахьегама овсарле инженераш-конструктораша Елисееви Чекушкинеи вlашагlъеллача ахавтоматически прессформаша. Кхы а дукха масалаш доаладе йиш я болхлой творчески къахьегаш.

Кхы а доккхаlа да коллективо 1967-ча шера кхоачашде деза декхараш. Хьалхарча квартале заводо болх бергба планированеи экономически стимулированеи кердача хьалашка. Укх шерарачул 50 процент лакхагlа хургья 1967-ча шера план. Цудухьа укх деношка а кердача шера а шерагlа доаржаде дева кийчон балхаш. Цу балха юкъе хьинаре дакъа лоац завода йоккхача активо. Керттера теркам тlабохийт болхлой экономически дешар вlаштlехьдаккхара, хlана аьлча уж знанеш чlоагlа эш экономически пайда лакха болаш производствана кулгалдара. Экономисташа лаьрхlачох 1967-ча шера дикка дегlабоагlаргба завода пайда, биззагlа пайда эцаргба производственни фондех, хlаьта болхлоштеи, инженераштеи, техникаштеи йола материальни поощрене фонд укх шера хинначул шозза йоккхагlа хургья.

Завод планированеи экономически стимулированеи кердача хьалашка яларах лаьца дувц цехий, участкай, болхлой собранешка, гучайоах пайда эца йиш йола торонаш, юкъекхухь тайп-тайпара предложенеш.

«Электроприбор» завода коллектив ший низах бlубенна накъайода пятилетка шоллагlча шера. Цу юбилейни шера хlанзлехьа дика совгlаташ кийчдеш ба къахьегамхой. Царех цаl да — укх шерара план пхи ди ханал хьалха кхоачашъергхилар.

Л. ПЕРЕПЕЧАЕВ,
«Электроприбор» завода директор.

ЛЕНИНГРАД. С. М. Кирова цlерахча текстильнии яйгачеи промышленноста институте хьабаьб керда, боагаш боаца хьоаса. Цун кlада хlамаш тlаювхаргья цlен-нанас, моряка, металлурга. Цу кlадах яь костюмаш тlаювхача болат лоаладерий кхохкадаьча металлах дувлача сийгех кхера безаргбац.

СУРТА ТlА: аспирант М. Андросоваи инженер Л. Смирноваи боагаш боаца хьоаса тохкаш ба.

ТАСС фотохроника.

ДЕКХАРАШ ТIЕХККХОАЧАШДУ

«Старогрознефта» НПУ шоллагlча мехкдаьтта промысла коммунист М. И. Цыганков керте латтача участка коллективо лакха социалистически декхараш тlанйцар пятилетка хьалхара шу дlадоладеппача хана. Цар лаьрхlар къаьнача скважинашкара нормах доагlачул совгlа 300 тонн мехкдаьтта даккха скважинашта ремонт ца еш йоккха ха 60 денга дlакхачийта, дlайохийташ йола материалаши оборудовании кlезиг а еш 5 эзар сом паччахьалкхенна ахча кходе.

Цар хlанзле тlеххкхоачашдаьд шоай декхараш. Цхьайтта бетта мехкдаьттеи гази яккхара план 101,2 процент кхоачашъяьй, планал совгlа 309 тонн мехкдаьтта даьккхад, скважинашта ремонт ца еш йоакха ха 86 денга дlакхоачаяьй. Дlайохийташ йола материалаш кхоярах, лаьттан кlала йоахка кlоарга насосаш нийса лелаярах 10 бетта кходе йиш хилар 14 эзар сом ахча. Транспортахи материалехи бизза пайда эцарах цу участка коллективана доагlача алапел совгlа 2.614 сом ахча деннад.

Участке цхьаккха а кlеж етта мехкдаьтта доаккха скважин еце а, коллективо говзалца болх беш лелаю къаьна фондаш а. № 594 йолча скважине хьалхагlа дийнахьи буси 2,5 тонн мара мехкдаьтта луш хиннадеце, хlанз участка геолога Гаро Надеждаси лаьттан кlалхарча оборудованена ремонт еча мастера Козлов Николаи еннача рационализаторски предложенех, газови якорь lочуяхийтачул тlехьагlа, 6 тонн мехкдаьтта лу скважина. Иштта тайп - тайпара балха юкъекхухьача говзалаша торо хулийт планал совгlа мехкдатта даккха.

Мехкдаьтта доаккхача хьокхаме болх беш ба: операτοраш А. Кургаев, С. Добуев, З. Гиматудинов, замерщица Р. Смагина, кхыбараш.

Мехкдаьтта доаккхараштa дика новкъостал ду Н. Козлов керте латтача лаьттан кlалхара балхаш деча группо. Цар ший ханнахьа ремонт ю, тишъенна скважина юхадинъю. Денна заданеш 115—125 процент кхоачашъю лаьттан кlалхарча оборудованена ремонт еча операτοраша В. Быстрова, А. Кулика. Цу участка коллектив коммунистически къахьегама цlи яккхара къовсам лоаттабеш я.

А. ТИЩЕНКО.

БОАХАМА ЧУХЬАРА СПЕЦИАЛИЗАЦИ

ШЕРАГАРА шерага рентабельни йолаш хьайоагІа № 3 йола сомий-баьцадаарий совхов. Цунна новкъостал ду боахама чухьарча специализаце.

Совхоза хьалхарча отделенена специализаци яьй соми баьцадаараши кхедергдолаш, фуаш, коа тІарча оалхазарий дулх доахаргдолаш; шоллагІча отделене баьцадараш, доахкъарий культураш кхею, шура йоакх; кхоалагІча отделене баьцадзараш, ялат, Іаьсий кхеду.

ДІахо а еш латт боахама чухьара специализаци. ХІара отделене бригадаша кхею продукци массаза а къаьстта хул. Масала, цхьоалагІча отделенерча нов. Халхалъянца сомий беш лелаеча бригадо духхьал цхьа Іажаш мара кхебац, нн. Жерновицкаяйи Богомоловен бригадаш соми баьцадаараши кхедеш я. Цхьабакъда, сом тІабола цар бешамаш шерагара шу массаза доал йоккхагІа хул, хІаьта хьатІадоагІача шера алха сом кхебеш мара а хургьяц уж. Баьцадаараши комараши кхееш я Сорокина Лидай бригада. Къаьстта бригада я коа тІарча оалхазарашка хьожаш. Къахьегам цу тайпара бекъаро новкъостал ду юртбоахама продукци дукхагІа яхара, резерваех пайда дикагІа эцара, механизаци а хьалхалатта опыт а производствана юкъехкхьахьара. Цунах догтийша ба отделене кхаш леладераш.

Къахьегама доккхий толамаш доах шерра-шера баьцадаараши соми кхебеш йолча отделене болхлоша. Из дика бІаргагуш да укх шерарча балха итогашка хьежача. Баьцадаараш кхедара план 139 процент кхоачашъяьй отделене, хІаьта сом кхебара — 106 процент.

Дикка тІеххоачашъяьй цхьадола маьхера баьцадаараши соми кхебара енна заданеш. Масала, № 1 йола кабуц кхеяра план 147 процент кхоачашъяьй, марковка кхеяра — 250, хьачаш бахара — 171, кхораш кхебара — 142 процент. ТІехдика болх баьб нов. Богомолов керте латтача бригадо. Баьцадаараш кхедара шера план 168 процент кхоачашъяьй цо, хІаьта нов. Жерновицкаяй бригадо — 134 процент.

Отделене балха ларде йиллай боахама расчет. Укх шера 143 эзар сома пайда бе безаш я совхоз. Цу даькъе кІезига къахьега дезаш бац цхьоалагІча отделене болхлой а. Продукци яккхарга дІабода мах лохбар духьа къовсам лоаттабеш я хІара бригада. Нов. Богомолов керте латтача бригадо планал 2,8-зза дукхагІа гулдаьд хорсам; цуй хІара центнер яккхарга дІададахар 5 соми 96 кепиги мара хиланзар, планах дІададахийта лаьрхІа хиннар 13 соми 53 кепиги долча метте. Планал шозза дарегІа я цу бригада № 1 йола кабуц а. Царсий центнер яккхарга цига дІабода мах 6 соми 23 кепиги — планал 2 соми 30 кепиги лохагІа ба.

ДарегІа сом кхебу нов. Костевича кулгалдеча бригадо. Масала, кхорий центнерах 4 сом гаргга, планах лаьрхІа хиннгачул кхозза дарегІа мах бода, хІаьта Іажашка —7 соми 53 кепиги, вешта аьлча планахчул 3 сом кІезигагІа. Уж тайпа толамаш даха йиш яц специализаци йича мара. ХІара бригадага йиш я ший керттера уйла, дерригa низаш белггала юртбоахама культураш кхеяра тІадахийта а ший кхоачамех пайда дикагІа эца а.

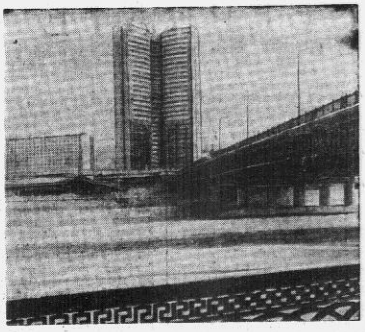
ХІара бригаде шо-шоай я бригада чухьара специализаци. Белггалара юртбоахама культураш кхееш хул хІара звено а. Масала, хьаэцаргъя вай Сорокина Лидай бригада. Андреева Таисия Михайловнай звенос землявика яха комараш мара кхы тайпа культура кхеяц дукхача шерашка цу гІалакха дика опыт Іоаяьй, ший производственни заданеш шерра-шера кхоачашъяьй. Масала, укх шера хІара гектара тІара 53 центнер комарий яьккхар звеной коллективо, планал яккха лаьрхІа хиннар 45 центнер мара йоацача метте. Продукце центнерага духхьал дІададахачунга диллача, цун мах 15 соми 90 кепиги, вешта аьлча планах лаьрхІа хинначул шозза хІана бац аьнна дарегІа ба. Звено коллективо укх шера кхы а дІайийнай 10 гектар, из маьхе культура дукхагІча лаьтташ тІа шоай низашца шоашка лелалургья аьнна а хеташ. Цул совгІа, нов. Андреевай звено Іайи бІаьстан юхьен парникашка рассада кхеяра специализаци яь я.

Помидораш кхее говза я звеньевая йола Екатерина Васильевна Стодеревская. Цо хІара шера кхеер цхьа культура я — тІехьа кхача кабуц, хІаьта хІара гектара тІара 500 центнер а йоакх.

Духхьал тайп - тайпара баьцадаараш—щавель, хорсам, хох, петрушка, кхыяраш — кхееш я Лысенко Валентинай звено. Цар йоаккхаш йола продукци массаза а маьха планахчул дарегІа хул.

Къахьегам иштта вІаштІехьбаккхар бахьан долаш бригада коллективо укх шера 154 процент кхоачашъяьй баьцадаараш кхедара шера план.

И. ХОМЕНКО,
тха штате воаца корреспондент.

ТАХАНАРА МОСКВА. Калинински проспекте хьалдеш латт дуккхазза вІаштІардаь СЭВ (ВІаший экономически новкъостал дара Совета) цІенош. 31-зза вІаштІардаьча административни цІеношка хошаргья СЭВ членаш долча мехкий представительстваш. ХІанз вІашагІйохкаш а кизгаш тоха а латт алюминиеви витражеш. Уж цІенош кийчдарга гІоргья 31 эзар квадратни метр алюминиеви переплеташ, 30 эзар квадратни метр кизга.

СУРТА ТІА: Калинински проспекте хьалдеш латта СЭВ цІенош.

Н. Грановски сурт.
ТАСС фотохроника.

ДИКА Я ИТОГАШ

Дикача къахьегама толамашца чакхдоакх пятилетка хьалхара шу «Грозпромстрой» треста № 5 йолча гІишлой-монтажни управлене коллективо. ГІишлой-монтажни балхаш дара шера план кхоачашъяьй шийттагІча декабре, лакха да техникоэкономически хьокхамаш. Уж лакхара толамаш даха вІаштІехьдаьннад тха хьалхарча шерашка нийслуш хинна цхьадола кхоачамбоацараш дІадахарах.

ЙоагтІаш йола терко йир оаха материально-технически средстваш еш даттача ерригача объекташта дІа а ца екъаш пайда дукхагІа баргболчча тайпара дІанийсъяра. Механизаце средстваех, транспортах, болхлой низах бизза пайда эца торо хилийтар цу гІулакхо.

Тоаденнад балхаш дІадоладалехьа объекташка технически кийчо яра гІулакх. Керттерча объекташка балхаш даран вІаштІехьдахаран планаш оттайир. Уж йоацаш цхьаккха болх дІаболабе йиш яц.

Путепровод йиллара сетевой график оттайир оаха «ГПС» треста новкъосталца. Цу графика тІа хьалххагІе белгалдаккха йиш хилар малагІча хана хургья вІашагІйоалла аьшкабетон, оборудовани, кхыйола материалаш, балхага а ханага а хьежжа субподрядни организацешта юкъе бувзам оттабе.

Ала деза, цкъаза вІашагІйоалла аьшкабетон йоацаш балхаш юкъагІа дусаш хиннадале а, путепровод оаха лерхІаш хиннача тайпара укх шера декабрь бетта эксплуатаце дІалургья аьнна.

ЦК сентябрьски Пленумон КПСС XXIII-ча съезда Директивашен дІамадеххара боаржабир коллективана юкъе экономически болх. Партийни просвещене сете семинараш йир, хІаьта болхлоша, инженераша, техникаша «Грозпромстрой» тресте болх беш хиннача семинарски кружокашка Іомадир экономически дешаш. Болх беш бола нах дикагІа кхетае баьлар рентабельность, продукцега дІадодар, пайда, преми яхараш санна йола экономически категореш. Экономически болх тоабара иштта новкъостал ду хІара бетта продукцега дІадодар дувцаш еча совещанеща. ХІара объекте, участке продукцега дІадодар лохдара дечун анализ ю, балха нийслуш дола кхоачамбоацараш дІададахара наькъаш хьех.

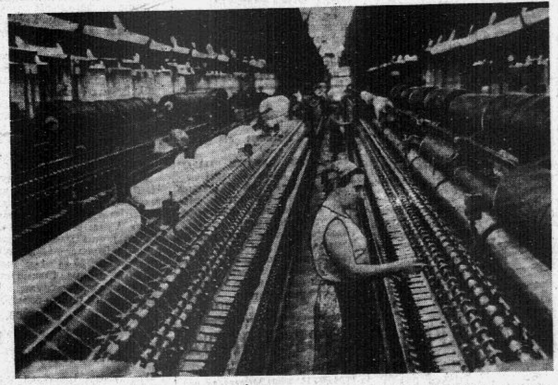
Дог гІоздоаккхаш да цу балхах хьахиннар: цхьайтта бетта гІишлошъераша баьб 275 эзар сом пайда, цунах планал совгІа 136 эзар сом а долаш. Керттерча даькъе из пайда хьахиннаб кулгаца деш дола балхаш геттара кІезигдарах, механизмехи транспортахи бизза пайда эцар бахьан долаш. Иштта, лаьттанца деча балхашта 97 процент механизаци яьй, мухь тІаботтаран Іобаккхаран — 99 процент, монтажни балхашта — 100 процент.

Дика дакъа лаьцад баьча пайда юкъе рационализатораша а. Цар балха юкъейоалаяьча предложенеех 28,4 эзар сом пайда баьннаб. Управлене дикагІболча рационализатораштa юкъе ба вокхагІа вола прораб Н. В. Ланин, болхло Г. У. Карачинский, кхыбараш.

Пятилетка хьалхарча шера задани ханал хьалха кхоачашъяра йоаржаяьча социалистически яхье лакхара толамаш даьхад Мирзоян, Брундасова, Лямин керте латтача бригадай гІишлошъераша.

Дика дІайолаяьй пятилетка управлене коллективо, хІаьта хІанз Октябра юбилейна накъаболхаш кхы а дикагІа толамаш даха дага ба къахьегамхой.

Х. АСАТУРОВ,
«Грозпромстрой» треста № 5 йолча СМУ начальник.

ЛЕНИНГРАД. «Ленсукно» яхача фабрика текстильщикаша кхоачашъяьй шера план. Шу чакхдалалехьа кхы а 41 эзар метр полтош, костюмаш, кочамаш, берий баракъаш ду кІада, зип, маша бергба.

Советски Іаьдала 50 шу дизара сийна йола яхь а лоаттаеш, фабрика коллективо юбилейни шера дикагІа йолча дунен образецций боараме дола керда кхо тайпа кІада-зип арахеца лерхІ.

Сурта тІа: тай хьувзача цехе. Хьалхашкахьаръяр — коммунистически къахьегама ударник В. Смирнова. Цо хІара денна нормал совгІа 10 килограмм тай хьувз.

П. Федотова сурт.
ТАСС фотохроника.

Комсаш дІайогІаш ба

Шелковской района «Красный пахарь» яхача колхоза комсаш лелаераш комсаш еІа, уж лаьттах ехка баьнна дукха ха я. Иштта дІайогІаргйола комсий гаьнаш Іалашъяьй.

ТІадоагІача шера комсаш тІайола майда шеръе лаьрхІад комсаш лелаераша. ХІанз а тІех комсаш дІайогІаш 40 саг хул колхозе.

Къаьстта дика къахьег укх деношка комсаш лелаераша Вакатин Александра, Тучин Акима. Норма 3 эзар йолаш цхьан дийнахьа кхо эзари пхи бІаьи комсий га дІайогІ цар. Нормаш дуккха тІехкоачашъю къонача комсаш лелаераша Висерев Ефрема, Моргунов Владимира. Пхе дийнахьа 400 эзар совгІа — Ркацатели» яхача сортах йола комсий га дІаегІа яьннай.

Из болх дикагІа а сихагІа а дІабІахьара дика новкъостал ду комсаш лелаерашта механизатора Наумов Федора. Т—50 марках йолча тракторца комсаш дІае лаьтта кийчду цо. Из болх бешше а керда дІайийна гаьнаш Іай йоахьъергйоацаш лаьтта тІа а тох.

А. САЛОВ.

ФЕРМА—ЛОАРХІАМЕРА УЧАСТОК

ТХА района фермашка тІа-тІа дукхагІа шерлуш латт пятилетка хьалхарча шера заданеши социалистически декхараши кхоачашдар духьа лелаю яхь.

Советски паччахьалкхен шовзткъе итт шу дизара сийна вахте а этта, цу яхье дика толамаш доах Гудермесски района «Дружба» яхача колхоза (председатель нов. Джумаев) шурий - товарни ферма болхлоша. Яхье хьалха латт доярка Хайдарова Барет. Цо лелабеш 12 етт ба. Дика лоархІаш я из ший новкъосташа — дояркаша. Кхетамца гІулакх ду цо ше кхоабача доаханна, тайп - тайпара хулийт доакъараш, цудухьа цуп балхах беркат а доал. Масала, хІара кхоабача Іатта лоархІаш 900 килограмм яккха езача цо 1382 килограмм яьккхай шура. Дика болх барах правительства «За трудовое отличие» яха медаль еннай Барета.

Ший новкъостал тІехьа ца йиса лаьрхІа я 900 килограмм яккха езача метте 1270 килограмм шура яьккха доярка Хатаева Айза, кхыбараш. КарагІдаьннарех кхоачамбе дага болаш бац дояркаш, уж гІерт денна йоаккха шура дикагІа а дукхагІа а хилийта.

Шоай гІулакх бокъонца дукхадезаденна, дика нах дукха ба ферме, масала, Іаьсий кхедеш бола АгаевгІар Товсолтеи Мадерсолтеи, вокхагІвола Іаьсий кхедар Тазаев Дени. Цу новкъосташта доахан дукхадеза, царна гІулакх дика ду, нийса кхабара оттаяь рацион бокъонца йоагтІача тайпара лелаю. Цудухьа тІаккхеташ дола дулх а дукхагІа хул. Цар групперча Іаьсашта (118 Іаса да цар леладеш) деннеи бийсаннеи тІаккхет 370 грамм совгІа дулх.

Осеменени яра гІулакх дика вІаштІехьдаьккхад колхозе. Ер шу хьадоладелча денз осеменатора Дударов Вахарсолта осеменени яьй 205 Іаттах 157 Іатта. Хьахинна Іаьсий дика дегІадоагІа, унахцІена да, довц.

Дерригаш а 519 бежан да колхозе, царех 205 етт бетташ ба, вожаш Іаьсий да.

Іан замалахьа доахан чу а соцадаь кхоабача хана царна машша доакъараш хуле, уж дика Іангара даргда. ХІана дІалаьрхІача 90 процент доакъар Іалашдаьд ферме. Долче, эшаш дола доакъараш дукхагІа да-кх кийчдаьрел. — Тхо мичча бесса дале а Іангара довла мег, — йоах зоотехника Ханахмедов Лсам - Іаьлас,—хІана аьлча тхога 100 тонн жома разнорядка я. Цо тхона тешшаме новкъостал дергда эрг-эрга доакъараш телеи тхоашкардараш кходеи. Доахан йІайхача моттигашка а дикача хьал тІа а да тха.

Паччахьалкхенга шура йохкара план 165 процент кхоачашъяьй колхозо, дулх дохкара — 101 процент. ХІанз а дІателаш латт уж продукташ 1967 шера чотах. «Паччахьалкхенна — мамогга дукхагІа шура, дулх» — из девиз а йолаш къахьег тха хьайбаш лeладераша, — йоах дІахо нов. Ханахмедова. Хьокхамаш, вайна магарра, юртбоахама къахьегамхой гІадбугаш да, цхьабакъда, дикача хІамашта нийсса кхоачамбоацараш а да цига.

Эггара хьалха «Сельхозтехника» Шалински МРО бехке я ферма кхо аракхухьарга- ца Іалашъяра гІулакх цо цхьаккха бехктокхам ца хеташ, во леладара. Цо дикка аттача боаккхаргбар хьайбаш леладерий къахьегам, цхьабакъда, из теркалдеш дац, транспортер болх бе йолаяла хІанз а гаьна я. ДІакхоачашланза иштта дукха балхаш дитад «Грозпромстроя» СМУ-3 гІишлошъераша.

Хьайбаш леладерий балха эггара бехктокхамегІеи халагІеи йола ха из Іа да. Цудухьа скотникийи доаркайи керттера декхар да доакъарех бизза пайда эцар, продуктивность лакхагІеи продукци дикагІеи хилийтар духьа къовсам лоаттабар.

Р. ПЛИЕВ.

РЕМОНТ ЕШ БА

Юрта боахама техникана ремонт яра Іалаьмате дика хьалаш да «Путь к коммунизму» яхача Сунженски района колхозе. ХьалхагІа машино - тракторни станци хиннача помещене чу я колхоза мастерскеш. Цу чу — пхьоалле, токарни цех, топливни аппаратуранеи электрооборудованенеи ремонт ю, двигателашта обкатка ю цехаш.

Ремонтни балхий керттера фронт хІанз бригадни станашкара центральни ремонтни мастерскешка хьачуенай. Лоалама хІама юхе ца дусаш ерригача юрта боахама инвентара ремонт ль а баьнна, хІанз трактораштa ремонт е болабеннаб механизатораш.

Техникана ремонт яра оттаяь график я боахаме, хІаьта балхаш цу тІа белгалъяьча ханал сихагІа лел.

Боахаме ремонт е езаш йола тракторaш ерригаш а 56 я. царех укх шера 4-ча квартале 24. 1967 шера 1 квартале — вожжхейиса 30. Октябрьски революце 50 шу дизара баха боаггІача тайпара накъа бахар духьа шерра социалистически яхь йоаржаяьй колхоза механизатораша. Цо йиш хилийтай ер квартал чакхъялалехьа планах ремонт е лаьрхІача ерригача 26 трактора ремонт яь яккха. Квартал чакхъялалехьа планал совгІа кхы а 4 трактора ремонт ергья механизатораша.

Боахама гІулакхаш толаме лелилга колхоза ремонтникийи механизаторийи кадраех тийша да. Дукха шераш хьалха денз колхозе болх беш ва электросварщик Яков Иванович Тимошенко. ТІехдика специалист, оал цунах механизатораша. Цун балха тІа цІаккха а хилац брак.

Боахаме болх баь стаж цунчул кІезигагІа яц токара Александр Иосифович Вагнера а. Нормаш 110—120 процентал кІезигагІа кхоачашъяц цо цІаккха а. Ремонтникий коллективана юкъе къаьстта чІоагІа сий деш ва электрик коммунист Александр Николаевич Абрамов. Дика агитатор ва из. Делкъийга перерыв йолча хана готтача болхлой цІагІа гул а лийя А. Н. Абрамова дешача кердача газетага ладувгІаш Іаьдал да механизаторий. Къаьстта а чІоагІа уйла тІаяхийта ладийгІар укх деношка КПСС ЦК Пленумои СССР Лакхехьарча Совета сессеи беча белхага.

Балха темпаш дукха лакхагІа хила йиш яр, нагахьа санна тоъал запасной оатхалащ яларе — йоах механизатораша. Масала мастерске латт НТЗ-50 яха трактор. Массехк ди да хьалхашкахьара брус ца хилар бахьан долаш тоаяь яккха йиш йоацаш из латта. Цунга денз дІа мел ийккха ремонт 3 ди хьалха яь ваьннав тракторист, хІаьта хІанз эшаш йола оатхалаш хьакхачарга хьежаш вагІа из. Цу тайпарча кхоачамбоацараша чІоаггІа новкъарле ю ремонтникий балха.

Доккхий социалистически декхараш тІаийцад механизаторашеи ремонтникашеи. Еррига бІаьсти эшаргйола техника 23 февраль хьатІакхачалехьа тоаяь яккха лаьрхІад цар, графиках 1 апреле мара тоае ца езача.

Мастерске болх вІаштІехьбаьккха хиларга, болхлой творчески хьинар айдаларга диллача шеко яц цар шоай дош кхоачашдергхиларах.

СУРТА ТІА: (аьттехьара аьрдехьа) колхозе дикагІа лоархІачарех бола трактористаш Ващенко Александри Тройников Петри.

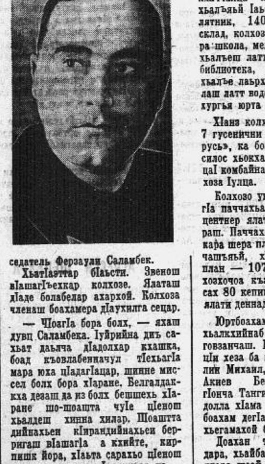
А. Гадаборшева тексти
И. Плиева сурти.

ТОАЛУШ ЛАТТ КОЛХОЗ

ЗІамига волча хана денз дика дакъилг бІаргадайна вацар Саламбек. Да фронте вахачул тІехьагІа дезала доал де висар из вар. Эггара хьалха, колхоза ялаташ лорадеш хилар кІаьнк, учетчикаллеи ревизионни комиссе председателаллеи болх бир, цул тІехьагІа комбайнер хилар.

1953 шера Ферзаули Саламбека йистеяьккхар колхоза председателаш кийчбу кхаь шера школа. Цу хана Казахстанера НохчГІалгІай мехка юха цІаберзаш бар нах. Ший юрта, Арште цІавера Ферзаули а. Цига Сунженски районе лоамашка йиллача «Восход» яхача колхоза председателалла хержар из.

Председатель Ферзаули Саламбек.

Фу боахам бар цу хана колхоза хиннар? Ялх говри, биъ усти, пхийтта етти. Арште массехк цІа мара дагІацар. Чаьтараш а тохаш дІаболабе бийзар болх.

Цкъа собрани хилча, къонача председатела ший юртарча нахага аьлар: баьцадаараш леладича пайда баргба вайна, чехкагІа дегІабоалалургба колхоза боахам. Цхьабакъда, цу гІулакха хий эшар. Бхашка хьожаш лелаш дуккха арыкаш бІаргадайра Саламбека. «Хий дехкара царех пайда ийцача фу дар-хьогІ» аьнна дагадехар колхоза кулгалхочоа. Иштта хьахилар, массехк арык цхьан канала чу а лостадаь, цул тІехьагІа хий колхоза кхашка дахийтара план.

Къонача председатела хала дар из план нийса хиларах шоай юртара нах, къаьстта а боккхий нах, дІакхетабе. Цхьабакъда, Саламбек тешаш вар ше дагалаьцар кхоачашхургхиларах.

Колхоза кулгалхочун дукха къахьега дийзар Арштера нах дІаухаргбоаца гІулакхаш вІаштІехьдахара. Цу гІулакха цига мел бахача наха болх хилийта безар. Сунженски райисполкомо новкъостал дир Саламбека. Хьакъоастаьча участке дукха ха ялалехьа болх кхехка болабелар. ХІара доагІача дийнахьа сецца хьунагІа болхар колхозхой. ХІаьта массаза а нарна хьалха вар колхоза председатель Ферзаули Саламбек.

ХьатІаэттар бІаьсти. Звеноша вІашагІъехкар колхозе. Ялаташ дІаде болабелар ахархой. Колхоза членаш боахамера дІаухилга сецар.

— ЧІоагІа бора болх, — яхаш дувц Саламбека. Іуйрийна диъ сахьат даьлча дІадолхар кхашка, боад къовлабенначул тІехьагІа мара юха цІадагІацар, шинне массел болх бора хІаране. Белгалдаккха дезаш да из болх бешшехь хІаране шо-шоашта чуІе цІенош хьалдеш хинна хилар. Шоаштта дийнахьеи кІирандийнахьеи берригаш вІашагІа а кхийте, кирпишк йора, хІаьта сарахьо цІенош деш волчун коа дІакхухьар из.

Зехьа довизар ахархоша хьийга къа. Дика хьувкъам кхебир цу шера. ХІара гектара тІара чуера 500 центнер кабуц, томараш тІехь хьажкІаш — 76 центнер, гидуарташ — 18 центнер, коартолаш— 140 центнер.

ХІара колхозхочоа къахьегама денах делар 3 соми 50 кепиги ахча, 2 килограмм кІа, 4 килограмм хьажкІаш, 500 грамм генараш, 100 грамм хохаш.

Иштта денгара денга йІаьхий хулар лоаман къона колхоз, хІаьта цуц къахьегамхой торо лакхлора, хьал долашагІа хулар.

1958 шера денз 1966 шерага кхаччалца колхоза чотах Арште хьалъяьй Іаьсий чудоахкаду телятник, 1400 тонн ялат чухоша склад, колхоза контора, бархІ шера школа, медпункт. ХІанз укхаза хьалъеш латт юрта Совета здани, библиотека, бувзама отделени, хьалъе лаьрхІад клуб. Йилла йоалаш латт водопровод. Бани а шоай хургья юрта бахача наьха.

ХІанз колхоза я 9 автомашина, 7 гусенични трактор, 2 «Беларусь», ка бола ялаташ чуэца 2, силос хьокха 2, хьажкІаш чуэца цаІ комбайнаш. 150 бежан да колхоза Іулца.

Колхозо укх шера планал совгІа паччахьалкхенга дехкад 500 центнер ялат, 200 центнер генараш. Паччахьалкхенга дулх дохкара шера план 120 процент кхоачашъяьй, хІаьта шура йохкара план — 107 процент. ХІара колхозхочоа къахьегама денах авансах 80 кепиг ахчеи 2 килограмм ялати деннад.

Юртбоахама артеле дуккха хьалкхийнаб юрта боахама дика говзанчаш. Говзал лакха хиларах цІи хеза ба механизатораш Шепулин Михаил, Богданов Василий, Акиев Бекмарза, бригадира гІонча Тангиев Берснакъа. Цар долла хІама ду шерагара шерага боахам дегІаккхувлараи цун къахьегамахой бІаьхегІа хилийтараи.

Доахан тІа-тІа дукхагІа дебадара, хьайбай продукташ дукхагІа яхара шоай низ кхобац хьайбаш леладераша Чакиева Бикажас, Гадамоури Амината, Батаева Сабара, Беков Жабраила, Батаев Абукара.

Шоай кулгалхочун хьалхленца Советски Іаьдала 50 шу дузача денна кердача, кхы а доккхагІча къахьегама толамашца накъабаха гІерташ ба лоаман колхоза къахьегамхой. Лоамашка 300 гектар лаьтта аьхад цар зяба лаьрхІа — юбилейни шера хьукъам кхебара. Доаханга Іа дика даккхийтара оарцагІбаьннаб хьайбаш леладераш.

Д. ВИКТОРОВА.

ТІАДОАГІАЧА ШЕРА ЧОТАХ

ТІадоагІача шера Грозне Лермонтова цІерахча скверe Шолжа йисте мехкдаьтта института лаьрхІа керда здани хьалъе лаьрхІад. Грозненски архитекторий союза отделенеи мехкдаьтта институтои керда корпуса эскизни проект кийчъяра конкурс кхайкаьяр. Дукха ха йоацаш хиннача жюри заседане хьалхара преми архитектора Загребайлова хьожайир. шоллагІъяр архитектора Евлоеваи инженера Роменецаи, кхоалагІъяр архитектора Бешенцева.

ХІанз йолча мехкдаьтта института дешара корпусаца цхьан комплексах хургья керда хьалъергйола дешара корпус. ХІаьта иштта керттера корпус лоархІаш а хургья из. Къаьнарча зданеца из вІашагІхоттаргья Красных фронтовиков яха улица хоада а еш лаьттана кІала гІолла булургболча наькъаца. Кердача здане йоккхагІа йола объем 5 этажах латтаргья, цун юккъера дакъа 10 этаж лакха хургда. ХІанзарча ханара железобетон, алюминий иштта кхыйола гІишлон материалаш йохтаргья из хьалъеча. Здане ерригa объем 76 эзар кубически метр хургья. Цхьаькха керда хоза здани тІакхетаргья Грознена из хьалъяь ялча.

Е. ШЕРИПОВ.

ВІАШИ НОВКЪОСТАЛ ДУ

Гудермеса депо вагонаш тоаеча болхлошта чІоагІа новкъостал ду столярашеи токарашеи. Ремонт е яхкийтача вагонашта юкъе дукха хул дахчан балхаш де дезаш яраш а. Болхлоша шоай гІулакх довзаш, чехка, дика тоаю уж. Щенъе еза вагонаш йоагтІача тайпара цІенъю, тохаш бола хьастам дика тох, оатхалаш стандартага хьежжа вІашкаоз.

Къаьстта хьинар айденна къахьегаш ба вагонашта ремонт ераш, вай беррига мохк Советски Іаьдала 50 шу дуза ди дезде кийчлуча деношка. Дика болх беш белгалбаьнна ба слесарь нов. Морозов, столяр нов. Фарсиев, кхыбараш.

Р. ТУРЛУЕВ.

Юбилея сийна

Денненн буси 100 тонн гаргга маькха - булочни изделеш арахец Грознерча маькхакомбината. Дукха ха йоацаш «Столовый» яха лакха калорийность йола маькх, «Калужски ватрушка», «Майская» яха булка иштта кхыйола керда продукци арахеца йолаеннай завод.

Маькхакомбинате социалистически яхье хьалхара моттиг лелаеш хьайоагІа вафельни цех. Торттеи вафельнни керда тайпаш производства юкъедахьарахи балха лакха толамаш дахарахи карара-кара тела маькхакомбината ЦІе байрахк еннай цу цеха. Дика къахьег цеха коллективо укх деношка а. Дийнахьи буси 2,5 тонн продукци арахец цехо. Цехе дикагІа болча болхлошта юкъе я цеха группорг коммунистка нов. Г. Полякова. Из пенсе яха ха хьатІакхаьча дукха ха я. Цхьабакъда, хІанз а кагирхошта хьокхам телаш къахьег цо. Иштта дика болх бу цеха болхлоша Гойковас, Кабаненко, Мишутинас, кхыбараша.

А. ТАННИЕВ.

БЕРКАТЕ КЪАХЬЕГАМ

Советски халкъа доккхача цIейна накъайодаш дика толамаш даьхад Шелковской механизированни хьун боахама коллективо. Керттера производственни хьокхамаш лаьрхIача шера план ханал пхийтта ди хьалха кхоачашйир боахамо. Наха эшаш, хоатташ йола продукци арахецара задани кхоачашъяьй 108 процент. Шу йистедалалехьа кхы а арахецаргья 15 эзар сома маьха продукци, цох 3,5 эзар сома маьха наха эша товараш а хецаш.

Дика да боахама экономически хьокхамаш. Кхаь кварталах планал совгIа 5,5 процент лохденнад продукцега дIадодар, къахьегама овсарлен план кхоачашъяьй 102 процент. Предприяте балха керттера хьокхам ба цо беш бола экономически пайда. ХIаьта Шелковской хьун боахама рентабельность укх шера кхаь квартала 10,7 процент планал лакхагIа я. ХIанз йолча рентабельноста боарамо йиш хулийт хьатIадоагIача шера планированеи экономически стимулированеи кердача хьалашка болх бе. Шеко яц цу гIулакхо боахама болх кхы а тоабергхиларах.

Хьун боахама юкъейоагIа хьалха латта нов. Н. А. Щербакова кулгалду Баргалински лесничества коллектив. Коммунистически къахьегама коллектива цIи яккхара къовсам лоаттабу хьу лелаераша. Хадданза кхоачашъю укхаза производственни планаши тIаийца декхараши. Укхазара вIалла дIаялац хьун боахама карара-кара тела ЦIе байрах. Кхыча боахамашта юкъе белгалъювл из коллектив болх дика вIаштIехьбаьккха, дика дисциплина йолаш барах. Тамаш яц укхаза дикала хьокхамаш эгтара лакхагIа хилар. Укхаза дукха ба хадданза кердачоа тIакхувш, из балха юкъекхухьаш, хьинаре болх беш бола нах. Царех ба социалистически яхьа отличникаш комплексни бригадай кулгалхой Захаренкови Жарикови, звеньевая Смирнова, хьун боахама дикагIа вола лесник Шишков, къахьегама ветеранаш Самойленкои Сладковаи, говза тракторист Иванков. ХIанзе а коммунизм хьалъерий моральни кодексо дIадеххача тайпара бахаш а къахьегаш а ба уж.

Алхха уж хинна Iац боахаме производстве хьалха латташ. Шелковской хьун боахаме къахьегаш ва тракторист коммунистически къахьегама ударник Н. Я. Трибунских. Дуккхача шерашка ший низ болча С-100 яхача трактораца хьу дIайогIа лаьтта кийчду цо. Цо баь болх во могабаь моттиг нийсъеннаяц хIанзалца цIаккха а. ТIехдика мара болх ца бе — из я коммунистически къахьегама ударника Н. Я. Трибунских девиз. Беркате лар ют цо ше хиннача. Цо кийчдаьча бIаь гектарал совгIа долча лаьтта теркаш я къона сомий бешамаш, малха духьал урагIълха латта маьхера гибридни михаш, бIарий плантацеш. Хьалха ушалаш лаьтта, деррига петраша хьалдаьккха лаьтта наха беркате сом луш да хIанз.

Пятилетка шоллагIча шерага кийчъенна я Шелковской механизированни хьун боахама коллектив. Дукха да даьр, хIаьта кхы а дукхагIа да де дезар. ЦК декабрьски Пленумо а СССР Лакхехьарча Совета сессе а советски халкъанна хьалхашка оттадаьд доккхий, бехктокхаме, хIаьта а кхоачашдулургдола декхараш. 1967-гIа шу кхы а лоархIамегIа да ше юбилейни шу хиларга хьежжа. Тха хьун боахаме массайолча участкашка чакхьяьннай болхлой, инженерно-технически болхлой юкъара собранеш. Цига гучадаьхар долаш дола кхоачамбоацараш, белгалйир болх тоабергбола пайда эца йиш йола торонаш.

Тха коллективо тIаийцад керда лакхара социалистически декхараш, хьатIадоагIача шерара цхьайтта бетта план юбилейни деношка кхоачашъе лерхI, хIаьта шера задани — пхийттлагIча декабре. Октябрьски революцеи Граждански тIемеи турпалий сий деш хьун боахама коллективо ший низаца, общественни хьисапе 11-ча ЦIеча Эскара бIухошта оттадаьча памятникашта гонахьа хоза скверăш е лерхI.

ТIаийцача декхараш тIа теркалду производства культура лакхъелга, боахама поселкаш тоаелга, гаьнаш дIайогIилга.

Уж декхараш шоашта кхоачашдулургхиларах тийша ба хьу лелаераш.

Е. МАТВЕЕВ,
Шелковской механизированни хьун боахама директор.

Ийс шу хьалха производствера милице балха вера Имадеев Ахьъяд. Грознерча милице Заводской районни отдела коллективо дика новкъостал дир цунна милиционера професси караерзаяра. Майра, денал долаш, ше дагалаьца хIама чакхдоаккхаш хила беза зуламхой лохараш. Иштта ва Ахьъяд а. Ше милице болх бу ха цу участка тIа йоаккх цо. Дукха зуламхой лийцаб Ахьъяда города общественни моттигашкара.

Цун белха гIуллакхаш белгал а доахаш Нохч - ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиумо «Сийлен грамота», ийссаза ахчан премеш а благодарностеш а ечкай цунна.

Дукха ха йоаццаш Грозне «Чайка» яхача гостинице вахаш хиннача гражданина хIамаш лочкъайир. Зуламхо малав ховш дацар. Гостинице болхлоша тIахьажача цун йола белгалонаш дIайийцар. Имадаев Ахьъяда кхы эшаш хIама дацар. Массехк ди далалехьа коравир зуламхо. Из хиннавар хьалха денз милице лохаш хинна Карапетьянц. Зуламхо лохаш йолаш хиларах ахчан совгIат деннад Имадаева.

Дукха ха йоаццаш балха лакх а веш участкови уполномоченелла хьожаваьв милице отличник Имадаев.

А. ГАГАРИН,
милице майор.

КХАШ ХЬАЬНДЕШ ЛАТТ

«Экажевский» совхозера механизатораш лаьрхIа оарцагIбаьннаб тIадоагIача шерара хьувкъам лакха хилийтара. Цар лаьтташ хьаьнду органически минеральни удобренешца.

Цу совхоза Экажкъонгий-Юртарча отделене гуйран ялаташ дIадийна кхаш удобренешца хьаьндеш я 3 агрегат. ХIанзале 312 гектара тIа удобрени йилла баьннаб цу отделене.

Отделене толашагIа болча механизатораша Албогачиев АртагIа, Толдиев Ахьмада сменах 10 гектар йолча 12—15 гектара тIа удобренеш йохк.

Удобренешца лаьтташ хьаьнде болабеннаб Наьсар-Кертерча отделене механизатораш Муцольгов Бембулат, Гаракоев Мусахьажа, кхыбараш. Цар хIанзалехьа а 60 гектара тIа удобренеш тайсай.

Удобренешца кхаш хьаьндар — тIадоагIача шера юртбоахама культурай лакхара хьувкъам кхебара йола лард йолга а ховш хьинаре къахьегаш ба «Экажевский» яхача совхозера механизатораш.

С. ПАРОВ.

ДИКАГIБАРАШ МОСКВЕ ГIОРГБА

Дика традици дIайолаяьй Грозне № 21 йолча школа дешархоша. Укх шера тIемеи къахьегамеи сийлен музей вIашагIъеллай цар. Массехк отдел я музее. Цун экспонаташеи сурташеи вай Даьхен турпалех, къахьегамах, из школа йистеяьккхачарех дувц.

Уж документаш гулдеш дика новкъостал даьд дешархошта хьехархоша, къаьнача большевикаша.

Из музей вIашагIйоллача хьинаре дакъа лаьца, дешара ах шу дика чакхдаьккха 17 дешархо каникулах Москве вахийта лаьрхIад школа. Москве шоай музеяна Ленина сурташ, исторически документаш, Ленина Мавзолеях йола материалаш гулъергья, салоIаргда дешархоша. Москве гIоргболча дешархошта юкъе ба дешархой Хромченко Ира, Манин Саша, Копылов Олег, кхыбараш.

Р. АУШЕВ.

СПОРТИВНИ ХОАМАШ

Балха ди йистедаьннадар аьна чуваха йиш хилац Къилбаседа-Кавказа машиннаькъа отделене граждански гIирсаш хьалдара отдела инженера Владимир Ивановича Жук - Триполитова. Дуккха гIулакхаш хул де дезаш.

В. И. Жук-Триполитов «Динамо» ДСО тренер волаш къона шахматисташ Iомабеш ва. Общественни хьисапе тренер ва из «Локомотив» яхача спортивни обществе а. Каст-каста го йиш я Владимир Иванович физкультурни коллективашка тайп-тайпарча спортивни темаех лекцеш ешаш, беседаш еш, турнираш вIаштIехьйоахаш. Ше болх беча 15 шера Владимир Ивановича кхийнад цхьоалагIа разряд йола 75 шахматист кхеве. ХIаьта спорта мастералла кандидаташ бола шахматисташ В. Брюзгини, В. Демушкини а цо кхебаь ба. Цул совгIа дуккха дешархой шахматех ловза а Iомабаьб цо.

Сурта тIа: В. Жук-Триполитов ший къонача шахматисташца.

О. Смерналова сурт.

ШАХМАТАШ

Шахматех ловзаш Нохч-ГIалгIайчен чемпионата кхо тур чакхъяьннай. Сакъердаме дар кхоалагIча туре мастералла кандидата А. Хасанова («Труд» обществера) цхьоалагIа разряд йолча В. Соломкоца («Спартак») хинна ловзар. 25-ча ходе котваьлар А. Хасанов. Сицилиански защите къонача шахматиста Г. Сапронова Л. Самсонов эшавир.

В. ЖУНОВ.

* * *

ВОЛЕЙБОЛ

Укх деношка Грозненски кооперативни техникума волейбольни команда педагогически училищаи статистически техникумаи спортсменашца доттагIлен вIашагIкхетараш хилар. Педучилища дешархошца ловзаш счет 2:1 щаи статистически техникумеи ма волейболисташца ловзаш счет 3:1 йолаши котбаьлар хургбола кооператораш.

Дика ловзаш хиларца белгалбаьлар Магамалиев Ваха, Мусостов Алик, Абдулхалимов Лема, кхыбараш.

А. АЛИЕВ.

* * *

СПАРТАКИАДА ИТОГАШ

«Чечингстройтранс» автотранспортни объединене традиционни спартакиада чакхъяьннай.

400 совгIча спортсмено дакъа лоацаш хинна яхьаш чакх а яьнна юххера итогаш йича гучадаьлар спартакиада чемпионаш № 3 йолча гаража спортсменаш болга (физорг СССР-а спорта мастер А. Романенко). Царга кхаьчар спартакиада кубок. ШоллагIча моттиге ба соакха чемпионаш хинна № 2 йолча гаража спортсменаш.

О. НИКОЛАЕВ.

* * *

ЛОАЛАХАРЧА РЕСПУБЛИКАШКА ХЬОАШАЛГIА

«Трудовые резервы» ДСО спортсменаша массехк вIашагIкхетар дIадихьад вайна лоалахарча республикашка а баха. Къилбаседа-ХIирий боксерашца вIашагIкхийтар вай боксераш. Цхьаккха а команда кот ца йоалаш чакхъяьлар из яхь (счет 10:10).

Черсий-Балкхарой республике баха хилар классически ший лоIамерчеи кIалтохаргах летараш. Цига счет 11, 5:8,5 а йолаш вай спортсменаш котбаьлар.

* * *

«Спартак» ДСО Российски общества езача атлетиках хьалхара моттиг яккхара хиннача яхье общества чемпионаш хилар грозненцаш Н. Осташкон, И. Кодзоеви. Республика ши рекорд керда а яьккха СССР-а спорта мастера норматив кхоачашйир И. Попова а.

* * *

Волейболах ловзаш ресспортсоюза кубок яккхара яхье яьнна хилар республика низболашагIа йола йиъ сборни команда. Уж я «Труд», «Динамо» ДСО, педагогически мехкдаьттан институтий командаш. Кхалнаьха финале вIашагIкхийтар «Труда», ДСО, мехкдаьтта института спортсменаш. Цига «трудовцаш» котбаьлар.

Шин сахьата къовсам лаьттар «Труди», ДСО-и, педагогически институтеи маIача наьха командашта юкъе. Цига котбаьннача студенташка кхаьчар республика кубок.

Ш. БЕЛОВ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

«КУЛГАШ ДIАДАХА ВЬЕТНАМА ТIЕРА!»

БЕЛГРАД. Вьетнаме США-ас лоаттача агрессена духьала протест луш дуккха эзараш болча наьха митингаши демонстрацеши хилар Югославе.

20 эзар саг вар Сараеве хиннача митинге дакъа лоацаш. Ораторраша геттара чIоагIа харцахьа лаьрхIар американски интервенташа Вьетнаме лоаттаю агрессни зуламаши, хьакхайкадора вьетнамски халкъа кортамукъален къовсам шоаш бизза хьаллоацаш хилар.

Дуккха эзараш болча наьха демонстраци хилар Загребе. Йоккхий митингаши демонстрацеши хилар мехкарча дуккхача кхыча городашка а.

* * *

БЕРЛИН. «Советски Союзацеи Варшавски договора кхыча мехкашцеи цхьана вIашагIтоханза даргдоацаш лоархI оаха США империалистически агрессена духьала лоаттабеча къовсамера дерригача социалистически мехкий низаш а дунен антиимпериалистически низаш а», — аьлар Демократически Германе Къаман фронта Къаман совета председатела заместитела В. Кирхгофа Къулбехьен Вьетнам мукъаяккхара Къаман фронт вIашагIъелла 6 шу дизара хетаьча солидарноста митинге ше къамаьл деш.

* * *

АЛЖИР. Алжирера США посольства чуйолча зданена хьалхашка гул а бенна, американски империалисташа Вьетнаме лоаттабеча зуламерча тIема духьала хоадамболлаш йола протест кхайкайир 500 совгIча саго. США президентага дохьийта письмо АНДР-ерча США посолага дIаделар Алжирски машара тIехьа латтарий комитета делегаце. Оаха хьадех, йоах письмо тIа, ДРВ-ен чуетта бомбаш США правительства сов чехка соцаяйтилгеи Къулбехьен Вьетнамера ший бIунаш арадоахилгеи.

* * *

РИМ. Турпалерча халкъо лоаттабеча къовсамца йизза солидарность хилар белгалдоаккх ИКП ЦК къулбехьен Вьетнам мукъаяккхара Къаман фронта ЦК президиумага из вIашагIъелла 6 шу дизарца дувзаденна яхьийтача послане тIа. ИКП ЦК белгалдоаккх, итальянски правительство агрессена хийра яккхар духьа итальянски коммунисташа шоай деррига низаш тIадохитаргхилар.

* * *

МАЛХБУЗЕН БЕРЛИН. Вьетнама новкъостал дара моттигерча комитето Къулбехьен Вьетнам мукъаяккхара Къаман фронта викалашка дIаделар американски агресси бахьан долаш торо ехараштa новкъостал де лаьрхIа дола кхы а 35 эзар марка ахча. Кепатеха араьккхача заявлене тIа комитето белгалдоаккх, ДРВ территорена чуетта бомбаш сов чехка соцаелгеи Къулбехьен Вьетнамера американски бIунаш арадоахилгеи дIадехаш долча письмона кIал малхбузен Берлине бахача итташ эзараш наха шоай кулгаш яздаь хилар.

* * *

ДЕЛИ. Американски агрессена духьала протеста демонстрацеши турпалерча халкъацарча солидарноста митингаши ярца белгалдаьккхар индийски къахьегамхоша Къулбехьен Вьетнам мукъаяккхара Къаман фронт вIашагIъелла 6 шу дизар. Ерригача индийски профсоюзий конгресса делегацие Делера ДРВ генеральни консул Нгуен Хоа волча а яха, цунга дIаелар индийски болхлошта юкъера гулдаьча ахчан 3800 рупий. Вьетнамера тIом соцабелга президентагара Джонсонагара хьадехара конгрессменаш тIахьехаш США викалий палата членашка даьча кхайкарала кулгаш яздир индийски парламента 79 депутата.

(ТАСС).

ВЬЕТНАМА ДЕМОКРАТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКА. Шоай бокхагIча новкъосташта уллув дIа а этта шоай даьхе лораеш ба Вьетнама нагирхой.

СУРТА ТIА: тренировкера Ханойски аэроклуба членаш мехкарий-парашютистскаш.

ВИА—ТАСС-а сурт.

Вай доттагIий болча

ВАРШАВА. Польски сеймо 1967 шера халкъа боахама плани Паччахьалкхен бюджети чIоагIъяьй, ПНР правительства 1965 шера баь болх къоабалбаьб. Сейма сессе белгалдаьккхача тайпара, хьатIадоагIача шера польски экономика дегIакхувлара плана керттерча декхарех да массе оагIорахьара технически прогресс яра ларда тIа производствана модернизаци елга, арахецаш йолча продукце дикал чIоагIа лакхъелга, промышленноста чIоагIа бедала база вIашагIйоллилга, юрта боахама механизаци, химизаци, электрификаци елга, доахан дебаделга, доазол дехьарча мехкашцара товарооборот сихха лакхъелга.

Польше хьаеш йола ерригa промышленни продукци хьатIадоагIача шера 6,2 процент дукхагIа хургья. Юрта боахамга дIайохийта капиталовложенеш 32,2 миллиард злотых хургья.

1 январе денз чIоагIъенна дIайолалуш я промышленни предприятешта финансировани яра керда система, хIаьта иштта керда оптови маьхаш а. Халкъа Польша торонаши цунна эшараши теркал а деш оттаьй экономика дегIакхувлара план.

Паччахьалкхен доходаш 321,2 миллиард злотых хургья, расходаш — 316,1 миллиард злотых.

Кулгаш яздаьд 1967 шера товараш дIа-юха ихахьийтареи мах телареи хьакъехьарча румыно-чехословацки протокола, яхаш хоам бу Аджерпресса агентства.

Румыне Чехословакена кхухьийтаргья станокаш, электродвигателаш, трансформатораш, экскаватораш, наькъа машинаш, бурув детта установкаш, мехкдаьтта продукташ, химикаташ, гIишлойи хьуни материалаш, юрта боахама продукташ, халкъа дукхагIа эша товараш.

Чехословаке Румынена ихухьийтаргья электроаппаратура, юрта боахама машинаш, гIишлой оборудовани, подшипникаш, автомашинаш, прибораш, кIада ду станокаш, кокс хулаш бола кIор, прокат болата трубаш, химически продукташ, халкъа дукхагIа эша товараш.

Протокола тIа оттадаьд 1966 шерарчул товарооборот шеръелга. Иштта кулгаш яздаьд 1967—1968 шерашка Румынеи Венгреи юкъе цхьана леладеча Iилмани культурни гIулакхий хьакъехьара соглашени кхоачашъяра оттаьча плана. Плана тIа да Iилман деятелашеи Iилман болхлошеи дIа а хьа а визиташ елга, художественни ансамблаш дIа-юха ухийтилга, кинематографе даькъеи творчески союзашта юкъеи цхьана гIулакхаш леладелга, къамий культурни Iилмани мероприятешка шинна а оагIорахьарча делегаташа цхьана дакъа лоацилга, и кх. дI.

БУХАРЕСТ. Юртбоахама шера итогаш яьй Румыне юртбоахама производственни кооперативай объединено.

Кооперативни сектора планови заданеш тIехкхоачашъяьй продукци дерригача тайпашта. 1967 шера производственни заданеш кхоачашъяра новкъостал де дезаш дола гIулакхаш белгалдаьхад.

АГРЕССИ ШЕРЪЯРА

ВАШИНГТОН, 12 декабрь (ТАСС). Ноябрь беттара США правительства тIема расходаш 5,26 миллиард доллар яр. Цу тайппара, Пентагоно цIаькха а, октябре а санна, лакхбир бюджета тIа чIоагIъяьча тIема ассигнованей боарам.

Укх финансови шера бюджето тIема гIулакхашта хьожадаьдар 57,15 миллиард доллар. Официальни прогнозех, финансови шу чакхдоалаш из цифра 68 миллиард доллара га дIакхоачаргья.

ТIема расходаш лакхъялар ВашагIкхийттача Штаташа Вьетнамерча тIема дIахо а эскалаци ярца айхха дувзаденна да. ХIанзле а американски налогаш текхарий шера 20 миллиард доллар дода пунга.

РАСКА ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ВАШИНГТОН, 22 декабрь. (ТАСС). Дунен халкъашта юкъерча гIулакхий дакъе укх шера итогаш а еш, селхан укхаза пресс-конференце къамаьл деча хана Раска аьлар, США-на карагIаьннарех цаI да Къулбехьен Вьетнаме сайгонски режим лоаттаяр. Чакхдоалаш латтача шера аьттув ца боалаш диса керттера гIулакх да, аьлар цо дIахо, вьетнамски проблемах лаьца переговораш дIайолае гIортарах хIама ца хилар.

ООН-а Генеральни Ассамблея сессе итогех лаьца ше дувцаш Раска аьлар, космически аренех машара гIулакхашка пайда эцара хьакъехьара договор Ассамблея тIаэцар «хьалхашкахьа баьккха тоъал дика гIа ба».

Социальни шин системана юкъерча гIулакхашкара кхоккам кIаьдбалар догдоахаш да вай, аьлар паччахьалкхен секретара.

ПРАВИТЕЛЬСТВО ВIАШАГIЙОЛЛИЛГА ТIАДИЛЛАД

АФИНЫ, 22 декабрь. (ТАСС). Гречески политически партей лидераша консультацеш яь ваьиначул тIехьагIа Грецe корола, къаман банка управляющи Иоанна Параскевопулос тIа а ийца цунна тIадиллад парламентски боацача деятелех Греце керда правительство вIашагIйоаллилга. Мехка переходни правительства маIан долаш хургья из. Тахан корола дув а бна, шоай декхараш кхоачашде болалургба кердача правительства членаш. Укх гаргарча кхаь-пхиъ бетта парламентски хоржамаш кийчдарах латташ хургья кердача правительства мисси.

Кердадараш

НАМЫШИНА КРАНАШ

16.500 тонн иззала мухь хьалъайбе могаргдолаш я Камышински кранови заводо алхха цхьан 1966 шера арахийца 1.100 кран. Цу автомобильни кранаша балхаш ду ткъаь мехка, цар дакъе Инде, Чехословаке, Аргентине, ОАР, Польше, ГДР, Венгре.

Завода конструктораш К-166 яха ше лела керда кран елга къоастаде болабеннаб. Цун хургья ший къаьстта механизмашта йола электропривод.

(АПН).

КОЕЛГИНСКИ МРАМОР

Челябински геологаца цхьаькха а тохкам баьб Коелгински кIай мрамор боаллача моттига. Кхы а гучаяьха запасаш, шоашта бокха теркам тIаувзаш, селла дукха я. Уж ши квадратни километр хулча майде, лаьттан тIехен тIа хIана яц аьнна, селла тIеха йоахк. ТIера массехк метр порода дIаяккха мара езац цига боалла мрамор хьагучабаккхара. Из итташ метраш кIоарга Iочубода. Кхыметтел хIанзарча ханарча механизмашца боахаш хилча а бIаьш шерашка баххал ба из.

Рудник юхаэрга а яьккха, толашагIча тайпара кийчъелга доладеннад. Укхаза хьалъергйолаш я оата - сорташ къесталу фабрика, мрамор чакхбоахаш кийчбу цех, кхыдола гIирсаш. Юхаэрга а яьккха толашагIча тайпара кийчъяьчул тIехьагIа мехка керда хьалъеча гIишлонашта хIанзарчул шозза дукхагIа мрамора дарбалаш а аьта мрамор а телалургба рудникага.

(АПН).

БАЙГА КХЕРА

Тамаше бола из кхера Iалаьмате байга ба. Нагахьа санна хила бахийтача тIабоагIа из. Цу тайпара бола гIишлош ярга ухийта кхера блокаш а деталаш а силикальцитах кийчбе йолаеннай дукха ха йоаццаш болх бе йолаялийта Эстонера колхозий юкъера Пайдевски силикальцитни завод.

Яйга яле а чIоагIа йолча цу кхера блокех хIанзалехьа духхьашхара цIенош хьалдаьд «Аравете» яхача колхозе. Хьайбаш леладеча фермашта болча силикальцита конструкцеш къоастаеш латт.

(АПН).

ЛадувгIа

24 декабрь, 1966 шу.

РАДИО: 6.30 — Нохч-ГIалгIайчен ахархо (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хоамаш. 7.10 — «Грозненски рабочий» «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — Передачай программа. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.25 — Ашараш. 8.30 — «Къона тIехье» (нохчий меттала). 8.45 — Москва. 16.00 — Передачай программа. 16.05 — Литературни передача (гIалгIай меттала). 16.25 — Эстрадин ашараш. 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 17.15 — Берий музыкальни школа дешархой концерт. 17.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.23 — «Къонал» (нохчий меттала). 18.53 — Ашараш. 19.00 — «Шоана, кхалнах» яха радиожурнал (нохчий меттала). 19.30 — Концерт.

УКВ: 9.00 — Советски поэзе мастераш яха передача. 9.55 — фортепианан оркестраи лаьрхIа дола Моралева концерт. 10.24 — «ЦIа доацача мастерий вошал» яха радиоспектакль. 10.12 — «Елизавета Шумская» яха концерт-очерк. 19.00 — «Кагирхошта дола музыкальни сахьат» яха передача. 20.00 — «Сийрдача новкъа гIолла» яхача спектакла монтаж (нохчий меттала). 21.57 — «Тараса дезал» яхача Кобалевски опера монтаж.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.00 — Берашта дола фильм. 18.30 — Халкъа хьакъала хьаст (нохчий меттала). 18.50 — «Планета» яха телевизионни клуб. 19.20 — Киноникъбира клуб. 20.00 — Шоана, бераш! 20.10 — Бакъдолчох даьккха фильм. 20.30 — Концерт. 21.15 — «Сильва» яха художественни фильм (телезрителий заявкех).

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ЦIеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-30-91; бехктокхама секретара — 2-45-48; партийни вахарен, промышленни, юртбоахамеи, культураи, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-30-91; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного, культуры и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05456. Заказ № 6631.